

บทที่ 5

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อ

การวิจัยนี้มีแนวคิดว่าจะประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดให้การก่อการร้ายเป็นความผิดทางอาญาและกำหนดโทษไว้อันเป็นกฎหมายในส่วนสาระบัญญัติ แต่กระบวนการในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษต้องเป็นไปตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติเช่นเดียวกับความผิดอาญาฐานอื่นตามประมวลกฎหมายอาญา หากแต่ความผิดฐานก่อการร้ายเป็นความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงและมีลักษณะและวิธีการกระทำความผิดแตกต่างจากความผิดอาญาฐานอื่น ดังนั้น การวิจัยจึงได้นำเอาแนวคิดนี้มาหาคำตอบที่จะนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อ โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ดังรายละเอียดในบทที่ 3 และได้คำตอบเป็นประเด็น โครงสร้างวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อที่จะมีในกฎหมายตามผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ซึ่ง โครงสร้างกฎหมายจะครอบคลุมวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อที่การวิจัยจะนำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co – Design: Co-Design) เพื่อให้ประชากรที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) กับการดำเนินคดีก่อนการรื้อได้ร่วมกันออกแบบ โครงสร้างวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อ เพื่อนำไปวิเคราะห์และจัดทำเป็นกฎหมายที่มีมีความเหมาะสมสำหรับการพิจารณาคดีก่อนการรื้อให้มีประสิทธิภาพต่อการปราบปรามและสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ได้คำตอบที่เป็นโครงร่างของกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อที่เป็นประเด็นนำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ

ประเด็นที่นำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ แยกตามขั้นตอนของกระบวนการวิธีพิจารณาคดี ดังนี้

1) ขั้นตอนการพิจารณา

(1) การสืบสวน

(1.1) เจ้าหน้าที่คดีก่อนการรื้อ

(1.2) การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล

(1.3) มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

(2) การสอบสวน

(2.1) พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย

(2.2) การต่อรองคำรับสารภาพ

(2.3) การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

(2.4) อัยการร่วมสอบสวน

(3) การค้น

(3.1) การค้นในที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงมีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด

(3.2) การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะสถานรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

(4) การจับกุมและควบคุมตัว

(4.1) การจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุสงสัยตามสมควรว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

(4.2) การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

2) ชั้นการพิจารณา

(1) ระบบไต่สวน

(2) ระบบผู้พิพากษาสมทบ

3) ชั้นหลังการพิจารณาพิพากษา

(1) การฝึกอบรมแทนการลงโทษ

กระบวนการดำเนินคดีทั้ง 3 ชั้นนี้การวิจัยถือว่าเป็นข้อค้นพบที่เป็นร่างคำตอบเพื่อนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย และเพื่อที่จะให้เป็นคำตอบที่เป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงการวิจัยจึงได้นำเอาวิธีวิทยาการวิจัยด้วยวิธีการจัดทำ Co-Design โดยมี แนวคิดว่าการสร้างวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายต้นแบบ นั้นควรจะได้คำตอบที่มาจากผู้มีส่วนได้เสียที่จะนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับคำตอบที่การวิจัยได้มาในเบื้องต้นเพื่อจะทำให้ได้คำตอบที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอันจะทำให้การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบสามารถจะเป็นต้นแบบของกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับได้ จากโครงสร้างกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย จึงนำไปสู่ประเด็นที่เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำ Co – Design

1. การจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ – ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co – Design)

เมื่อผู้วิจัยได้จัดทำประเด็นที่เป็นสาระสำคัญในวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อเพื่อนำเป็นแนวทางในการจัดทำกฎหมายต้นแบบ ซึ่งขั้นตอนต่อไปเป็นการยืนยันความครบถ้วนสมบูรณ์ตามความต้องการของกลุ่มประชากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง (Stakeholders) จึงใช้วิธีวิทยาการวิจัยการมีส่วนร่วมในการออกแบบ (Participatory Design ,Co-design) ด้วยการให้ผู้มีส่วนได้เสีย 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มประชาชนในพื้นที่ กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และกลุ่มนักกฎหมายมาร่วมออกแบบในประเด็นสาระสำคัญในวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อตามกระบวนการมีส่วนร่วมออกแบบและคำตอบที่ได้รับจะนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์มาเป็นประเด็นในการร่วมออกแบบ โดยมีกระบวนการดำเนินงาน (คุณภาพประกอบการจัดทำ Co-Design ในภาคผนวก ข.) ดังนี้

การดำเนินการ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการจัดทำ Co-Design ประกอบด้วย

1) ประชากรร่วมออกแบบ คือ กลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อผลของการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อ ซึ่งประชากรกลุ่ม Co-Design รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน แยกออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มประชาชนในพื้นที่ จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 4 คน

กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มนักกฎหมาย จำนวน 4 คน

ภาพประกอบที่ 5.1 การจัดทำ Co-Design

ประชากรทั้ง 4 กลุ่มนี้ แยกออกเป็นประชากรกลุ่มเฉพาะ กับประชากรกลุ่มผสม
 ประชากรกลุ่มเฉพาะ หมายถึง ประชากรผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อผลของ
 การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย มีทั้งหมด 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน คือ

- กลุ่มเฉพาะ 1 คือ กลุ่มประชาชนในพื้นที่ จำนวน 4 คน
- กลุ่มเฉพาะ 2 คือ กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน จำนวน 4 คน
- กลุ่มเฉพาะ 3 คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 4 คน
- กลุ่มเฉพาะ 4 คือ กลุ่มนักกฎหมาย จำนวน 4 คน

ภาพประกอบที่ 5.2 ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ประชากรกลุ่มผสม หมายถึง ประชากรที่มาจากกลุ่มเฉพาะแยกมากลุ่มละ 1 คน เพื่อมารวมกันเป็นกลุ่ม ผสม 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มผสมจึงประกอบด้วย ประชาชนในพื้นที่ นักวิชาการ และนักสิทธิมนุษยชน เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และนักกฎหมาย

ภาพประกอบที่ 5.3 ประชากรกลุ่มผสม

การจัดให้มีประชากรกลุ่มเฉพาะทำให้การอภิปรายร่วมกันภายในแต่ละกลุ่มเฉพาะที่ต่างก็มีประสบการณ์คล้ายกันมาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับการดำเนินคดีก่อการร้าย อยากรจะได้รับที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

ส่วนการจัดให้มีกลุ่มผสมร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะทำให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายที่มาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของประชากร

แต่ละคนในกลุ่ม ซึ่งเมื่อได้ข้อสรุปออกมาจะทำให้ได้วิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายอยากจะได้รับของ ประชากร กลุ่มผสม

2) การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

โดยเหตุที่กำหนดประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม สถานที่จึงต้องแยกเป็น 4 โต๊ะห่างจากกัน เพื่อไม่ให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มรบกวนกัน แต่อยู่ในห้องเดียวกัน จึงจำเป็นที่จะ เป็นห้องขนาดใหญ่ ซึ่งการวิจัยนี้ได้ใช้สถานที่ที่เป็นห้องประชุมของมหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา

3) การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ Co-Design

ผู้วิจัยจัดเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่และเครื่องเขียนสำหรับเขียนคำตอบจากมติของแต่ละกลุ่มพร้อมแท่นที่ตั้ง

4) การจัดเตรียมเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกมติของที่ประชุมกลุ่ม

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงเช้าเป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มเฉพาะ การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 3 ชั่วโมง มีการดำเนินการ ดังนี้

1) กลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่รายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการร่วมทำ Co-Design

2) ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ Co-Design ประเด็นในการอภิปรายของประชากร Co-Design ที่เป็นประเด็นจากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางการอภิปราย แต่ไม่จำกัดว่าในการอภิปรายจะต้องยืนยันตามประเด็นเหล่านี้ ประชากรกลุ่มเฉพาะสามารถที่จะนำประเด็นอื่น ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมมาอภิปรายได้

คำตอบที่ได้มาจากการอภิปรายในกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่ม เมื่อมีการนำเสนอต่อที่ประชุม แล้วถือว่าเป็นการเสร็จสิ้นการดำเนินการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มเฉพาะ ซึ่งจะเป็น ข้อมูลที่การวิจัยได้นำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป

ช่วงบ่าย เป็นการจัดทำ Co-Design แบบกลุ่มผสม การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง มีการดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเฉพาะ

1.3 ประเด็นกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ได้คำตอบของกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย เพื่อให้เป็น แนวทางสำหรับประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมได้ร่วมกันอภิปราย ซึ่งอาจจะยึดหรือไม่ยึด ตามประเด็นเหล่านี้ก็ได้ หรืออาจจะเพิ่มเติมบางประเด็นก็ได้

ประเด็น Co-Design ที่เป็นแนวทาง มี 3 ประเด็น

1) ขั้นตอนการพิจารณา

(1) การสืบสวน

- (1.1) เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้าย
- (1.2) การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล
- (1.3) มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

(2) การสอบสวน

- (2.1) พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย
- (2.2) การต่อรองคำรับสารภาพ
- (2.3) การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน
- (2.4) อัยการร่วมสอบสวน

(3) การค้น

(3.1) การค้นในที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามสมควรถึงมีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด

(3.2) การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะสถานรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

(4) การจับกุมและควบคุมตัว

- (4.1) การจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุสงสัยตามสมควรว่าเป็นผู้ก่อการร้าย
- (4.2) การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

2) ขั้นตอนการพิจารณา

(1) ระบบใต้สวน

(2) ระบบผู้พิพากษาสมทบ

3) ขั้นตอนการพิจารณาพิพากษา

(1) การฝึกอบรมแทนการลงโทษ

1.4 ผลการจัดทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ได้อภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อหาคำตอบที่จะเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย เพื่อให้มีกฎหมายเฉพาะสำหรับการดำเนินคดีก่อการร้าย และคำตอบที่ได้แยกตามประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็น ชั้นก่อนพิจารณา

ชั้นก่อนพิจารณา เป็นชั้นของการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อนำไปใช้ในการพิสูจน์ความผิด เป็นชั้นของการสืบสวน แยกเป็นประเด็น ดังนี้

- เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย
- การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูลและ
- มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

ประเด็นเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย

คำตอบที่ได้มา

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนมีความสำคัญเพราะเป็นด่านแรกที่จะรวบรวมพยานหลักฐานดังนั้นจึงควรมีคุณสมบัติพิเศษรวมถึงมีวิสัยทัศน์และคุณวุฒิที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่หากมีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางคดี

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัจจุบันการสืบสวนจำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจในการสืบสวนสอบสวนมากเกินไป สมควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการสืบสวนคดีก่อการร้าย โดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมและเป็นกองกำลังไม่เปิดเผยชื่อเพื่อป้องกันผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และต้องเป็นคนในพื้นที่เพราะจะรู้ข้อมูลได้ดีกว่าคนนอกพื้นที่ ส่วนพนักงานสอบสวนต้องมีศรัทธาตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจเอกขึ้นไป มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีก่อการร้ายเป็นการเฉพาะ โดยสมควรเป็นคนในพื้นที่หรือมีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่และมีค่าตอบแทนในจำนวนสูงพอสมควร

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย

กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีความเห็นที่เหมือนกันว่าเจ้าหน้าที่สืบสวนคดีก่อการร้ายมีความสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐานจึงควรมีคุณสมบัติพิเศษรวมถึงวิสัยทัศน์และคุณวุฒิที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ จึงสมควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการสืบสวนคดีก่อการร้าย นอกจากนี้กลุ่มนักกฎหมายมีความเห็นเพิ่มเติม

ว่าหน่วยงานเฉพาะสำหรับการสืบสวนคดีก่อการร้ายควรรูปแบบการมีส่วนร่วมและเป็นกองกำลัง ไม่เปิดเผยชื่อเพื่อป้องกันผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และต้องเป็นคนที่พื้นที่เพราะจะรู้ ข้อมูลได้ดีกว่าคนนอกพื้นที่

ประเด็นการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำผิดหลายคนและปกปิด วิธีดำเนินการในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ โดยการนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อเรื่องยากมากและการค้นหาพยานหลักฐานก็เป็นเรื่องยากเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นการมีมาตรการ สืบสวนด้วยการดักฟังจะเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนติดตาม จับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า คดีก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำผิดหลายคนและเป็นเครือข่ายขบวนการ การนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องยากมาก ในการค้นหาพยานหลักฐานเพราะฉะนั้นกฎหมายสมควรมีการกำหนดกระบวนการและมาตรการพิเศษ ให้มีความเหมาะสมกับคดีที่มีลักษณะพิเศษอย่างคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้าย โดยการดักฟัง ด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนติดตาม จับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า คดีก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำผิดหลายคนและเป็นเครือข่ายขบวนการ การนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องยากมาก ในการค้นหาพยานหลักฐานเพราะฉะนั้นกฎหมายสมควรมีการกำหนดกระบวนการและมาตรการ พิเศษให้มีความเหมาะสมกับคดีที่มีลักษณะพิเศษอย่างคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้าย เพื่อให้เป็น เครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย โดยการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ต้องผ่านการตรวจสอบโดยศาลเป็นกรณีไป เพราะมิฉะนั้นอาจจะมีกรณีนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือผิดวัตถุประสงค์และกฎหมายควรกำหนดให้ พยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การสืบสวนสอบสวนด้วยมาตรการพิเศษโดยการดักฟัง ด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นมาตรการพิเศษที่จะใช้แทนกฎหมายพิเศษในอนาคตแต่รัฐ

ต้องให้การสนับสนุนในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาสนับสนุนการทำงานด้วย และนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูลมีความเห็นที่เหมือนกันว่า คดีก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนและเป็นเครือข่ายขบวนการ การนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องยากมากในการค้นหาพยานหลักฐานสมควรมีมาตรการพิเศษให้มีความเหมาะสมกับคดีที่มีลักษณะพิเศษอย่างคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้ายโดยการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย นอกจากนี้กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นเพิ่มเติมว่าการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องผ่านการตรวจสอบโดยศาลเป็นกรณีไป เพราะอาจจะมีการนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือผิดวัตถุประสงค์และกฎหมายควรกำหนดให้พยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

ประเด็นมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนและปกปิดวิธีดำเนินการในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษโดยการนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเพื่อเรื่องยากมากและการค้นหาพยานหลักฐานก็เป็นเรื่องยากเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นการมีมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัวจะเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า คดีก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนและเป็นเครือข่ายขบวนการ การนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องยากมากในการค้นหาพยานหลักฐานเพราะฉะนั้นกฎหมายสมควรมีการกำหนดกระบวนการและมาตรการพิเศษให้มีความเหมาะสมกับคดีที่มีลักษณะพิเศษอย่างคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้ายโดยการอำพรางหรือการแฝงตัวเพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า คดีก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนและเป็นเครือข่ายขบวนการการนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องยากมากในการค้นหาพยานหลักฐานเพราะฉะนั้นกฎหมายสมควรมีการกำหนดกระบวนการและมาตรการ

พิเศษให้มีความเหมาะสมกับคดีที่มีลักษณะพิเศษอย่างคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้ายเพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย โดยการอำพรางหรือการแฝงตัวแต่ต้องผ่านการตรวจสอบโดยศาลเป็นกรณีไป เพราะมีฉะนั้น อาจจะมีการนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือผิดวัตถุประสงค์และกฎหมายควรกำหนดให้ พยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การสืบสวนสอบสวนด้วยมาตรการพิเศษโดยการอำพรางหรือการแฝงตัวถือเป็นมาตรการพิเศษที่จะใช้แทนกฎหมายพิเศษในอนาคต

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว มีความเห็นที่เหมือนกันว่า คดีก่อการร้ายมีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนและเป็นเครือข่าย ขบวนการ การนำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องยากมากในการค้นหา พยานหลักฐานเพราะฉะนั้นกฎหมายสมควรมีการกำหนดกระบวนการและมาตรการพิเศษให้มีความเหมาะสมกับคดีที่มีลักษณะพิเศษอย่างคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้ายโดยการอำพรางหรือการแฝงตัวเพื่อให้เป็นเครื่องมือช่วยเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย นอกจากนี้กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นเพิ่มเติมว่า มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัวต้องผ่านการตรวจสอบโดยศาลเป็นกรณีไป เพราะ อาจจะมีการนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องหรือผิดวัตถุประสงค์และกฎหมายควรกำหนดให้ พยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่าในการสืบสวนคดี ก่อการร้ายควรมีเจ้าหน้าที่สืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ และมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

ประเด็นการสอบสวน ประกอบด้วย

- พนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย
- การต่อรองคำรับสารภาพ
- การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน และ
- อัยการร่วมสอบสวน

คำตอบที่ได้มีดังนี้

ประเด็นพนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนมีความสำคัญในการที่จะรวบรวมพยานหลักฐาน ดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงควรมีคุณสมบัติพิเศษรวมถึงมีวิสัยทัศน์และคุณวุฒิที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่หากมีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางคดี

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 มีการจัดตั้งชุดคณะพนักงานสอบสวนคดีความมั่นคงและมีการบังคับใช้กฎหมายพิเศษอย่างเข้มงวดมากขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้ศาลพิพากษาลงโทษในคดีความมั่นคงมากขึ้น กว่า การปฏิบัติตามแนวทางเดิมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยเขตอำนาจการสอบสวนตามมาตรา 18 และมาตรา 19 ซึ่งพนักงานสอบสวนจะรับผิดชอบเฉพาะคดีที่เกิดภายในเขตอำนาจของตนเท่านั้นทำให้การดำเนินคดีก่อการร้ายที่มีเครือข่ายและการกระทำที่เป็นขบวนการเกี่ยวเนื่องกันในหลายพื้นที่เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนจึงต้องดำเนินการในรูปแบบของคณะพนักงานสอบสวนและต้องมีอำนาจมากเป็นพิเศษในการดำเนินคดีพิเศษอย่างคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้าย อีกทั้งต้องมีความชำนาญเฉพาะด้าน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการสืบสวนสอบสวนแต่สิ่งสำคัญก็คือต้องนิยามความผิดฐานก่อการร้ายให้ชัดเจนว่าการกระทำในลักษณะใดถือว่าเป็นการก่อการร้าย

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า เดิมการดำเนินคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้ายอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนเฉพาะพื้นที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 ต่อมาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการจัดตั้งชุดคณะพนักงานสอบสวนคดีความมั่นคงทำให้การสืบสวนสอบสวนคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถสืบสวนสอบสวนจนสามารถเชื่อมโยงถึงเครือข่ายผู้กระทำความผิดในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งการมีชุดคณะพนักงานสอบสวนคดีความมั่นคงจะทำให้เกิดทักษะและความชำนาญในการสืบสวนสอบสวนกว่าการสอบสวนที่อยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่าปัจจุบันการสอบสวนจำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นการจำกัดอำนาจในการสอบสวนมากเกินไป สมควรมีการจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะสำหรับการสืบสวนสอบสวนคดีก่อการร้าย โดยพนักงานสอบสวนต้องมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจเอกขึ้นไป มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีก่อการร้ายเป็นการเฉพาะและสมควรเป็นคนในพื้นที่หรือมีประสบการณ์ในการทำงานในพื้นที่และมีค่าตอบแทนในจำนวนสูงพอสมควร

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นพนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย มีความเห็นที่เหมือนกันว่า ควรมีพนักงานสอบสวนเฉพาะสำหรับการสอบสวนคดีก่อการร้าย เพื่อให้การสอบสวนคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่จำอยู่เขตอำนาจการสอบสวน ภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประชาชนในพื้นที่ที่มีความเห็นเพิ่มเติมว่า เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนมีความสำคัญในการที่จะรวบรวมพยานหลักฐาน ควรมีวิสัยทัศน์และคุณวุฒิที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่หากมีการแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความไม่เป็นธรรมทางคดี

ประเด็นการต่อรองคำรับสารภาพ

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีการใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพในคดีก่อการร้าย

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีการใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพในคดีก่อการร้าย

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีการใช้มาตรการลดหย่อนผ่อนโทษในคดีก่อการร้าย เพื่อต่อรองกับผู้ต้องหา นำไปสู่การจับกุมผู้ก่อการร้ายรายสำคัญเช่นเดียวกับแนวทางตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีการใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพในคดีก่อการร้าย

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นการต่อรองคำรับสารภาพควรรใช้ การต่อรองคำรับสารภาพในคดีก่อการร้าย และกลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นเพิ่มเติมให้ควรรใช้มาตรการลดหย่อนผ่อนโทษในคดีก่อการร้ายเพื่อต่อรองกับผู้ต้องหาไปสู่ การจับกุมผู้ก่อการร้ายรายสำคัญตามแนวทางพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ประเด็นอัยการร่วมสอบสวน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า อัยการสมควรมีอัยการเฉพาะในการสั่งคดีความมั่นคง หรือคดีก่อการร้ายซึ่งในปัจจุบันมีการจัดตั้งสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา 3 ภาค ในสำนักงาน อัยการภาค 9 เป็นผู้รับผิดชอบสั่งคดีความมั่นคงและสมควรให้พนักงานอัยการมีส่วนร่วมในการ สอบสวนเพื่อการสอบสวนคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพ

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัจจุบันมีการจัดตั้งสำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย คดีอาญา 3 ภาค 9 เป็นผู้รับผิดชอบสั่งคดีความมั่นคงรวมทั้งคดีก่อการร้าย และสมควรให้พนักงาน อัยการมีส่วนร่วมในการสอบสวนเพื่อให้การสอบสวนคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรรให้อัยการร่วมสอบสวนในคดีก่อการร้ายเพื่อให้ การสอบสวนคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพ

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรรให้อัยการร่วมสอบสวนในคดีก่อการร้ายเพื่อให้ การสอบสวนคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพ

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นอัยการร่วมสอบสวน มีความเห็น เหมือนกันว่า ในคดีก่อการร้ายหรือคดีความมั่นคงควรรให้พนักงานอัยการร่วมสอบสวนเพื่อให้การ สอบสวนคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพ

คำตอบของกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันให้ในชั้นสอบสวนควรมีพนักงาน สอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การต่อรองคำรับสารภาพ การกันผู้ต้องหาเป็นพยานและอัยการ ร่วมสอบสวน นอกจากนี้กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ว่า ควรมีมาตรการในการคุ้มครองพยานเช่นเดียวกับในต่างประเทศโดยการย้ายที่อยู่ทั้งครอบครัวและ เปลี่ยนข้อมูลทะเบียนราษฎรและจัดหางานให้จะได้รับความร่วมมือจากพยานและคุ้มครองพยาน จริง ๆ แต่มาตรการในการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ที่ใช้บังคับในปัจจุบันไม่สามารถใช้อย่างได้ผลจริง ๆ เห็นว่าการสอบสวนผู้ต้องหาที่พูดภาษาไทย

ไม่ได้ต้องจัดหาต้นไม้ให้และต้นไม้ต้องมีการจัดให้ขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องโดยได้รับเงินรางวัลจากหน่วยงานของรัฐเช่นเดียวกับทนายความหรือนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

ประเด็นการค้น ประกอบด้วย

- การค้นในทรีโหลฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด

- การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

คำตอบที่ได้มีดังนี้

ประเด็นการค้นในทรีโหลฐานโดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การค้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกรณีการค้นในทรีโหลฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่มีเหตุอันควรสงสัยรวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดโดยให้ค้นในเวลากลางคืนได้ ควรมีการบันทึกวิธีโอในการตรวจค้นเพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจเกินขอบเขตและความจำเป็นแห่งการตรวจค้น

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในการดำเนินคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้าย ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายพิเศษในการค้นตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 แต่ในอนาคตต้องมีการยกเลิกกฎหมายพิเศษจึงสมควรมีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายเป็นการเฉพาะใช้บังคับทั่วราชอาณาจักรและควรนำข้อดีของกฎหมายพิเศษมาบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย โดยเมื่อพิจารณาถึงหลักการค้นตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 มาตรา 9 (1) ให้อำนาจเจ้าหน้าที่อย่างกว้างขวางในการค้นตัวบุคคล ยานพาหนะ เคหะสถานและสิ่งปลูกสร้างหรือที่ใด ๆ และไม่ว่าเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การค้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจึงสมควรที่จะต้องมีการถ่วงดุลโดยศาลว่าจะให้ค้นได้ในกรณีใดบ้างตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติหลักการค้นไว้ดีแล้ว หากจะให้มีการค้นโดยเหตุอันควรสงสัยเป็นเรื่องที่กว้างเกินไปและการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานมีความสัมพันธ์ต่อการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การค้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและเป็นด่านแรกในการเข้าไปถึงตัวประชาชนนายตำรวจที่ทำการค้นโดยมีเหตุอันควรสงสัยได้ทั้งเวลากลางวันและเวลากลางคืนนั้นต้องมีข้อย่างน้อยร้อยตำรวจเอก และต้องมีการนิยามเหตุอันควรสงสัยและคำว่าก่อการร้ายให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ไม่ให้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม ในประเด็นการค้นในที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด มีความเห็นที่เหมือนกันว่า การค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นแต่มีเหตุอันควรสงสัยรวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด โดยให้ค้นในเวลากลางคืนได้ แต่กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นว่า การค้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจึงสมควรที่จะต้องมีการกลั่นกรองโดยศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติหลักการค้นไว้ดีแล้ว นอกจากนี้กลุ่มประชาชนในพื้นที่เสนอความเห็นเพิ่มเติมว่าการค้นโดยไม่มีหมายค้นให้มีการบันทึกภาพและวิดีโอและกลุ่มนักกฎหมายเสนอความเห็นเพิ่มเติมว่าตำรวจที่ทำการค้นโดยไม่มีหมายค้นควรมีข้อย่างน้อยร้อยตำรวจเอกและต้องมีการนิยามเหตุอันควรสงสัยและคำว่าก่อการร้ายให้ชัดเจน

ประเด็นการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรนำข้อดีของกฎหมายพิเศษมาบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย โดยเมื่อพิจารณาถึงหลักการค้นตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457 มาตรา 9 (1) ให้อำนาจเจ้าหน้าที่อย่างกว้างขวางในการค้นตัวบุคคล ยานพาหนะ เเคะสถาน และสิ่งปลูกสร้างหรือที่ใด ๆ และไม่ว่าเวลาใด ๆ ทั้งสิ้น

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาลังของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาลังของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาลังของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน มีความเห็นที่เหมือนกันว่า ควรมีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาลังของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน และกลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชนที่เสนอความเห็นเพิ่มเติมให้นำข้อดีของกฎหมายพิเศษที่ใช้บังคับกับคดีก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นแนวทางในการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาลังของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม มีความเห็นให้การค้นในคดีก่อการร้ายควรมีการค้นในที่สาธารณะโดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด แต่ประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่ม มีความเห็นให้การค้นควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและคำตอบของกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม มีความเห็นให้การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาลังของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

ประเด็นการจับกุมและควบคุมตัว ประกอบด้วย

- การจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย
- การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็นการจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีการจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีการจับกุม โดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การจับกุมตัวเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในกรณีที่ไม่ใช่เป็นความผิดซึ่งหน้าหรือที่ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงสมควรที่จะต้องมีการถ่วงดุลโดยศาลว่าจะให้จับกุมตัวได้ในกรณีใดบ้างและตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติหลักการจับไว้ดีแล้ว หากจะให้มีการจับกุมโดยเหตุอันควรสงสัยเป็นเรื่องที่กว้างเกินไปและการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานมีความสุ่มเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การจับโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้ายถือเป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและเป็นด่านแรกในการเข้าไปถึงตัวประชาชนนายตำรวจที่ทำการจับกุมโดยมีเหตุอันควรสงสัยได้นั้นควรต้องมีสร้อยตำรวจเอกขึ้นไปและต้องมีการนิยามเหตุอันควรสงสัยและคำว่าก่อการร้ายให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ไม่ให้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากเกินไป

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม ในประเด็นการจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย มีความเห็นที่เหมือนกันว่า ควรมีการจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย และกลุ่มนักกฎหมายเสนอความเห็นเพิ่มเติมว่าให้มีการจับโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้ายโดยนายตำรวจที่ทำการจับกุมโดยมีเหตุอันควรสงสัยได้นั้นควรต้องมีสร้อยตำรวจเอกขึ้นไปและต้องมีการนิยามเหตุอันควรสงสัยและคำว่าก่อการร้ายให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ไม่ให้ แต่คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่ม คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเสนอความเห็นที่ให้หลักเกณฑ์การจับกุมเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประเด็นการควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาควรใช้แนวทางตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อให้มีระยะเวลาในชั้นสืบสวนสอบสวนจำนวนที่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานเพราะระยะเวลาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 87 กำหนดให้พนักงานสอบสวนควบคุมตัว

ผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวนเพียง 48 ชั่วโมง ไม่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรนำแนวทางการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อให้มีระยะเวลาในชั้นสืบสวนสอบสวนในจำนวนที่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานเพราะระยะเวลาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 ไม่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรนำแนวทางการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อให้มีระยะเวลาในชั้นสืบสวนสอบสวนในจำนวนที่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานเพราะระยะเวลาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 ไม่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา อีกทั้งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 ได้กำหนดให้กรณีผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวและมีความจำเป็นเพื่อทำการสอบสวน หรือการฟ้องคดีให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการพนักงานสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอออกหมายจับผู้ต้องหานั้น เห็นได้ว่าระยะเวลาควบคุมผู้ต้องหาเพื่อสอบสวนเพียงสี่สิบแปดชั่วโมงเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไปสำหรับคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้ายเพราะกว่าผู้ต้องหาจะยอมรับข้อเท็จจริงสำหรับความผิดที่ได้กระทำต้องใช้เวลาพอสมควรกว่าที่ผู้ต้องหาจะเกิดความไว้วางใจเจ้าหน้าที่และยอมรับข้อเท็จจริงต่อเจ้าพนักงานในชั้นสืบสวนและสอบสวน

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในอนาคตมีการยกเลิกการใช้กฎหมายพิเศษในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สมควรมีกฎหมายเฉพาะสำหรับการดำเนินคดีก่อการร้ายทั้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และในพื้นที่อื่นทั่วประเทศมีความจำเป็นที่ต้องใช้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการควบคุมตัวผู้ต้องหาเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นการควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน มีความเห็นที่เหมือนกันว่า ดำเนินคดีก่อการร้ายมีความจำเป็นที่ต้องใช้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการควบคุมตัวผู้ต้องหาเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน นอกจากนี้กลุ่มประชาชนในพื้นที่ กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเสนอ

ความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรนำแนวทางการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อให้มีระยะเวลาในชั้นสืบสวนสอบสวนในจำนวนที่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐาน

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันให้ในการจับกุมและควบคุมตัวควรมีการจับกุมในคดีก่อการร้ายโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย แต่ประชากรกลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่ม มีความเห็นให้ในการจับกุมในคดีก่อการร้ายควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม มีความเห็นให้ในการควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

ชั้นพิจารณา

คำตอบที่ได้มามีดังนี้

ประเด็นการพิจารณาในระบบไต่สวน

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัจจุบันการพิจารณาคดีก่อการร้ายในระบบกล่าวหาซึ่งหากศาลมีเหตุอันควรสงสัยก็จะพิพากษายกฟ้อง โดยศาลไม่ควรยกฟ้องเพราะมีเหตุอันควรสงสัย แต่หากศาลสงสัยในประการใดศาลควรไต่สวนหาความจริงเพื่อหาข้อเท็จจริงเพื่อชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานด้วยศาลเอง

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัจจุบันการพิจารณาคดีก่อการร้ายใช้ระบบกล่าวหาเป็นหน้าที่ของคู่ความที่จะต้องต่อสู้กันตามพยานหลักฐานซึ่งหากศาลมีเหตุอันควรสงสัยก็จะมีคำพิพากษายกฟ้องโดยศาลเองไม่ได้แสดงบทบาทในเชิงรุกในการค้นหาความจริงในคดีอาญาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งนั้น ทั้งที่ความจริงแล้วทุกองคาพยพในกระบวนการยุติธรรมควรมีบทบาทในการแสวงหาความจริงอันนำไปสู่การพิพากษาลงโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำไม่สมควรยกฟ้องด้วยเหตุผลทางเทคนิคทางกฎหมายว่าด้วยพยานหลักฐานในระบบกล่าวหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในการพิจารณาพิพากษาคดีความมั่นคงศาลต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้นหาความจริงเนื่องจากคดีก่อการร้ายเป็นคดีที่มีความสลับซับซ้อนและมีภาระกระทำที่เป็นเครือข่ายขบวนการแม้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ศาลเดินเผชิญสืบหรือให้ศาลมีอำนาจบางประการอย่างระบบไต่สวนแต่ในทางปฏิบัติศาลไม่ได้ใช้

อำนาจดังกล่าวแต่อย่างใด และหากศาลใช้ระบบไต่สวนในคดีก่อการร้ายทำให้ศาลได้ทราบและเห็นข้อเท็จจริงของคดีมากขึ้นอันนำไปสู่การพิพากษาลงโทษจำเลย

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในการพิจารณาพิพากษาคดีความมั่นคงศาลต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการค้นหาความจริงเนื่องจากคดีก่อการร้ายเป็นคดีที่มีความสลับซับซ้อนและมีการกระทำที่เป็นเครือข่ายขบวนการ

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นการพิจารณาในระบบไต่สวนมีความเห็นที่เหมือนกันว่า การพิจารณาคดีก่อการร้ายศาลควรไต่สวนหาความจริงเพื่อหาข้อเท็จจริงเพื่อชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานด้วยศาลเอง เนื่องจากคดีก่อการร้ายมีความสลับซับซ้อนและมีการกระทำความคิดที่เป็นเครือข่ายขบวนการ

ประเด็นการพิจารณาระบบผู้พิพากษาสมทบ

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การพิจารณาคดีก่อการร้ายควรมีการพิจารณาระบบผู้พิพากษาสมทบ

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การพิจารณาคดีก่อการร้ายควรมีการพิจารณาระบบผู้พิพากษาสมทบ

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การพิจารณาคดีก่อการร้ายควรเอาบุคคลในพื้นที่เข้ามาเป็นผู้พิพากษาสมทบเพื่อให้ได้มุมมองหลากหลายมุมในการพิจารณาพิพากษาคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้าย

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การพิจารณาคดีก่อการร้ายควรมีการพิจารณาระบบผู้พิพากษาสมทบ

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นการพิจารณาระบบผู้พิพากษาสมทบมีความเห็นที่เหมือนกันว่า การพิจารณาคดีก่อการร้ายควรมีการพิจารณาระบบผู้พิพากษาสมทบและกลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การพิจารณาคดีก่อการร้ายควรเอาบุคคลในพื้นที่เข้ามาเป็นผู้พิพากษาสมทบเพื่อให้ได้มุมมองหลากหลายมุมในการพิจารณาพิพากษาคดีความมั่นคงหรือคดีก่อการร้าย

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันให้ในชั้นพิจารณาคดีก่อนการร้ายควรใช้ระบบการพิจารณาแบบไต่สวนและมีผู้พิพากษาสมทบ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ว่า เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดหรือกลุ่มเครือข่ายใช้เข้าร่วมรับฟังการพิจารณาแล้วทราบแนวทางการพิจารณาของศาลจนทราบว่าพยานหลักฐานชิ้นใดบ้างที่จะนำไปสู่การพิพากษาลงโทษและหาช่องทางในการกระทำความผิดเพื่อไม่ให้พยานหลักฐานดังกล่าวเข้าสู่สำนวนการสอบสวนจึงสมควรมีการพิจารณาคดีแบบลับ และประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่มมีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ว่าควรมีการจัดตั้งศาลก่อนการร้ายหรือศาลคดีความมั่นคงในการพิจารณาพิพากษาคดีก่อนการร้ายหรือคดีความมั่นคงโดยเฉพาะ

ชั้นหลังการพิจารณาพิพากษา

คำตอบที่ได้มามีดังนี้

ประเด็นการฝึกอบรมแทนการลงโทษ

กลุ่มประชาชนในพื้นที่

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในคดีก่อนการร้ายหรือคดีความมั่นคงควรมีการใช้มาตรการฝึกอบรมแทนการลงโทษเพื่อให้โอกาสผู้ที่หลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการ ได้มีโอกาสกลับใจ

กลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในคดีความมั่นคงหรือคดีก่อนการร้ายหากมีการลงโทษผู้ต้องหาหรือจำเลยถึงประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตและมีการประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตจริงก็ไม่น่าเป็นห่วงถึงผลที่จะตามมาทั้งสังคมแต่หากไม่ได้มีการประหารชีวิตจริงและผู้ต้องหาพ้นโทษและถูกปล่อยตัวออกมาแต่ยังไม่สำนึกผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำก็จะเกิดปัญหาที่น่าเป็นห่วงกับสังคม ดังนั้น ควรนำมาตรการที่ดีของพระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมแทนการลงโทษแต่ต้องมีความเข้มข้นและปรับทัศนคติหรือแนวคิดได้จริงรวมถึงมีการติดตามควบคุมประพฤติหรือจัดกิจกรรมให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาของภาครัฐเพื่อป้องกันไม่ให้หลงผิดและกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

กลุ่มเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

ประชากรในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรนำมาตรการที่ดีตามพระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 มาใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมแทนการฟ้องคดีเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดได้จริงรวมถึงมีการติดตามควบคุมประพฤติหรือจัดกิจกรรมให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาของภาครัฐเพื่อป้องกันไม่ให้หลงผิดและกลับมาทำกระทำความผิดซ้ำอีก แต่สมควรใช้มาตรการดังกล่าวเฉพาะผู้กระทำความผิดที่มีโทษเล็กน้อยเท่านั้น ไม่สมควรใช้มาตรการดังกล่าวกับผู้กระทำความผิดที่มีโทษร้ายแรงหรือผู้ก่อการร้ายรายสำคัญ

กลุ่มนักกฎหมาย

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในคดีก่อการร้ายหรือคดีความมั่นคงควรมีการใช้มาตรการฝึกอบรมแทนการลงโทษเพื่อให้โอกาสผู้ที่หลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้มีโอกาสกลับใจ

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม ในประเด็นการฝึกอบรมแทนการลงโทษมีความเห็นที่เหมือนกันว่า ควรมีการฝึกอบรมแทนการลงโทษเพื่อป้องกันไม่ให้หลงผิดและกลับมาทำกระทำความผิดซ้ำอีก

คำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะ 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันให้มีการฝึกอบรมแทนการลงโทษในคดีก่อการร้ายและกลุ่มนักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชนมีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ว่าหลังจากผู้กระทำความผิดฐานก่อการร้ายได้พ้นโทษออกไปแล้วควรมีมาตรการในการติดตามพฤติกรรมหรือการคุมประพฤติหลังพ้นโทษเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้กระทำความผิดซ้ำอีก

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-design ของกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยให้มีการจัดทำกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย โดยคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เสนอให้มีเจ้าพนักงานสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การค้นพืงด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูลมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว พนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การต่อรองคำรับสารภาพ การกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยาน อัยการร่วมสอบสวน การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ การควบคุมตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน การพิจารณาคดีในระบบไต่สวน การพิจารณาคดีโดยมีผู้พิพากษาสมทบ และมาตรการฝึกอบรมแทนการลงโทษ บัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย โดยประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มเฉพาะที่ 2 และกลุ่มเฉพาะที่ 4 เห็นด้วยให้มีการค้นที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด และการจับ โดยไม่มีหมายจับแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามสมควรบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย ส่วนประชากร กลุ่มเฉพาะที่ 3 เสนอให้การค้นในที่รโหฐานและการจับกุมควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

นอกจากนี้ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม เสนอเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้มีการจัดตั้งศาลคดีความมั่นคงหรือศาลก่อการร้ายขึ้นพิจารณาคดีก่อการร้ายโดยเฉพาะ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 3 เสนอเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้มีการบัญญัติมาตรการในการคุ้มครองพยานและการจัดหาล่ามขึ้นทะเบียนในคดีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยพูด ฟัง อ่าน และเขียนภาษาไทยไม่ได้ และให้มีการบัญญัติหลักการพิจารณาคดีแบบลับบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย และประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 2 เสนอเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้มีมาตรการติดตามพฤติกรรมหรือการคุมประพฤติหลังจากพ้นโทษไปแล้ว (ดูตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบค่าตอบวิธีพิจารณาคดีก่อนการรื้อของกลุ่มเฉพาะ

ขั้นตอนในกระบวนการวิธีพิจารณาคดี	ประชากรกลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1 *	กลุ่ม 2 *	กลุ่ม 3 *	กลุ่ม 4 *
1. ชั้นก่อนพิจารณา				
การสืบสวน				
- เจ้าหน้าที่คดีก่อนการรื้อสืบสวนเฉพาะคดีก่อนการรื้อ	✓	✓	✓	✓
- การค้นพืงด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล	✓	✓	✓	✓
- มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว	✓	✓	✓	✓
การสอบสวน				
- พนักงานสอบสวนคดีก่อนการรื้อ	✓	✓	✓	✓
- การต่อรองคำรับสารภาพ	✓	✓	✓	✓
- การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน	✓	✓	✓	✓
- อัยการร่วมสอบสวน	✓	✓	✓	✓
การค้น				
- การค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น	✓	✓	-	✓
- การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ	✓	✓	✓	✓
การจับกุมและควบคุมตัว				
- การจับกุมโดยไม่มีหมายจับ	✓	✓	-	✓
- การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน	✓	✓	✓	✓
2. ชั้นพิจารณา				
- ระบบไต่สวน	✓	✓	✓	✓
- ผู้พิพากษาสมทบ	✓	✓	✓	✓
3. ชั้นหลังพิจารณาพิพากษา				
- การฝึกอบรมแทนการลงโทษ	✓	✓	✓	✓

* กลุ่ม 1 กลุ่มประชาชนในพื้นที่

* กลุ่ม 2 นักวิชาการและนักสิทธิมนุษยชน

* กลุ่ม 3 เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

* กลุ่ม 4 นักกฎหมาย

1.5 ผลการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มผสม

ประชากรกลุ่มผสมที่มาจากคำแนะนำเอาประชากรกลุ่มเฉพาะกลุ่มละ 1 คน มารวมกันเป็น 4 กลุ่ม ที่จะทำให้เกิดความหลากหลายซึ่งหากนำเอาประเด็นในการทำ Co-Design เกี่ยวกับประชากรกลุ่มเฉพาะจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนตามประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นที่คล้อยตามกันหรือขัดแย้งกันก็ได้แต่ก็ต้องมีคำตอบที่เป็นมิตรร่วมกันของกลุ่ม

คำตอบที่ได้มาจากประชากรกลุ่มผสม มีดังนี้

ขั้นก่อนพิจารณา เป็นขั้นของการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อนำไปใช้ในการพิสูจน์ความผิดเป็นขั้นของการสืบสวน แยกเป็นประเด็น ดังนี้

- เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย
- การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูลและ
- มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

คำตอบที่ได้มา

ประเด็นเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า คดีก่อการร้ายเป็นคดีที่ยากต่อการสืบสวนสอบสวนในแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในการดำเนินคดีก่อการร้ายจึงสมควรมีเจ้าหน้าที่สืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้ายโดยเฉพาะ

ประเด็นการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า สมควรมีมาตรการสืบสวนโดยวิธีพิเศษโดยใช้การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูลในการสืบสวนคดีก่อการร้าย และกลุ่มผสมที่ 4 มีความเห็นเพิ่มเติมว่าให้ใช้เป็นพยานหลักฐานรับฟังในชั้นพิจารณาได้

ประเด็นมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า สมควรใช้มาตรการพิเศษโดยใช้มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัวในการสืบสวนคดีก่อการร้าย และกลุ่มผสมที่ 4 มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ให้เป็นพยานหลักฐานที่รับฟังในชั้นพิจารณาได้ โดยในปัจจุบันยังไม่มีการใช้พยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยมาตรการพิเศษ แต่อย่างใด

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่าในการสืบสวนคดีก่อการร้ายควรมีเจ้าหน้าที่สืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ และมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

ประเด็นการสอบสวน ประกอบด้วย

- พนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย
- การต่อรองคำรับสารภาพ
- การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน และ
- อัยการร่วมสอบสวน

คำตอบที่ได้มีดังนี้

ประเด็นพนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า สมควรมีพนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย เนื่องจากคดีก่อการร้ายเป็นความผิดที่กระทำเป็นกลุ่มบุคคลมีลักษณะวิธีการกระทำความผิดที่ซ่อนเร้น ปิดบังอำพรางยากต่อการสืบสวนสอบสวน

ประเด็นการต่อรองคำรับสารภาพ

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ควรใช้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพในคดีก่อการร้ายเพื่อนำไปสู่การจับกุมผู้ร้ายคนสำคัญหรือผู้ร่วมกระทำความผิดรายอื่น และกลุ่มผสมที่ 4 มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรใช้มาตรการลดหย่อนผ่อนโทษในคดีก่อการร้ายเพื่อต่อรองกับผู้ต้องหานำไปสู่การจับกุมผู้ก่อการร้ายรายสำคัญเช่นเดียวกับแนวทางตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2

ประเด็นการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า สมควรกันผู้ที่ร่วมกระทำความผิดเป็นพยานในคดีก่อการร้ายเพื่อนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดรายสำคัญหรือผู้ร่วมกระทำความผิดรายอื่น

ประเด็นอัยการร่วมสอบสวน

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ในคดีก่อการร้ายสมควรให้อัยการร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนเพื่อให้สำนวนการสอบสวนมีประสิทธิภาพนำไปสู่การฟ้องร้องและลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นให้การสอบสวนคดีก่อการร้ายควรมีพนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การต่อรองคำรับสารภาพ การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน และอัยการร่วมสอบสวน และกลุ่มผสมที่ 2 มีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ว่า การสอบสวนผู้ต้องหาคดีก่อการร้ายสมควรแยกสอบสวนในสถานที่เหมาะสมเป็นสัดส่วนแยกออกจากห้องสอบสวนคดีอาญาทั่วไป เนื่องจากคดีก่อการร้ายเป็นความผิดร้ายแรง หากมีการสอบสวนในห้องสอบสวนเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป ผู้ต้องหาคดีก่อการร้ายอาจถูกตั้งข้อรังเกียจได้ ซึ่งไม่สมควรเป็นอย่างนั้นเพราะศาลยังไม่ได้พิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดจึงต้องถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ

การค้น ประกอบด้วย

- การค้นในทรีโหลฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด

- การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็นการค้นการค้นในทรีโหลฐานโดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด

กลุ่มผสม 2 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ในคดีก่อการร้ายเห็นควรให้มีการค้นในทรีโหลฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด เนื่องจากคดีก่อการร้ายเป็นคดีสำคัญที่มีความร้ายแรง มีความจำเป็นที่กฎหมายต้องให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการค้นในทรีโหลฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดให้แตกต่างจากหลักเกณฑ์ทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่กลุ่มผสมที่ 2 และกลุ่มผสมที่ 4 มีความเห็นว่า การค้นควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประเด็นการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ในคดีก่อการร้ายเห็นควรให้มีการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน และกลุ่มผสมที่ 1 มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรใช้หลักเกณฑ์การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2457

กลุ่มผสม 2 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่าการค้นในคดีก่อการร้าย ควรมีการค้นในทรีโหลฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด แต่กลุ่มผสมที่ 2 และกลุ่มผสมที่ 4 เห็นควรให้การค้นควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นให้คดีก่อการร้ายควรมีการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

การจับกุมและควบคุมตัว ประกอบด้วย

- การจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

- การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็นการจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ผู้ก่อการร้ายเป็นผู้ร้ายสำคัญ จึงต้องมีมาตรการปราบปรามโดยเด็ดขาดมากกว่าหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสมควรให้มีการจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

ประเด็นการควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า สมควรสมควรกำหนดให้มีการควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนคดีก่อการร้ายเนื่องจากระยะเวลาในการควบคุมตัวในชั้นสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีไม่เพียงพอต่อการรวบรวมพยานหลักฐานจากผู้กระทำความผิด

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ในการจับกุมและควบคุมตัวในคดีก่อการร้ายควรให้การจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย และการควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

ชั้นการพิจารณา

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็นการพิจารณาในระบบไต่สวน

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ในการพิจารณาคดีก่อการร้ายนั้นควรใช้ระบบไต่สวนเพื่อให้ศาลเข้ามามีบทบาทในการแสวงหาความจริง และกลุ่มผสมที่ 1 มีความเห็นเพิ่มเติมว่าการพิจารณาระบบกล่าวหาหรือระบบกล่าวหาซึ่งเป็นหน้าที่ของคู่ความในการนำเสนอพยานหลักฐานและอาจมีการยกฟ้องด้วยเหตุผลทางเทคนิคส่งผลให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้นจากการรับโทษทางอาญาและกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

ประเด็นการพิจารณาคดีในระบบผู้พิพากษาสมทบ

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ควรใช้ระบบผู้พิพากษาสมทบในการพิจารณาคดีก่อการร้ายเพราะทำให้บุคคลภายนอกได้ช่วยผู้พิพากษาในการวินิจฉัยข้อเท็จจริง

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ในการพิจารณาคดีก่อการร้ายควรมีการพิจารณาในระบบไต่สวน และมีผู้พิพากษาสมทบ และกลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 3 มีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ควรให้มีการจัดตั้งศาลก่อการร้ายหรือศาลคดีความมั่นคงสำหรับการพิจารณาพิพากษาคดีก่อการร้ายหรือคดีความมั่นคงโดยเฉพาะทำให้คดีก่อการร้ายได้รับการพิจารณาด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เป็นธรรม

ชั้นหลังการพิจารณาพิพากษา

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็นการฝึกอบรมแทนการลงโทษ

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ควรใช้มาตรการฝึกอบรมแทนการลงโทษ สำหรับผู้ที่หลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเพื่อให้โอกาสได้กลับตัวและให้ความร่วมมือกับรัฐในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และกลุ่มผสมที่ 1 มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรใช้มาตรการดังกล่าวเฉพาะความผิดที่มีโทษเล็กน้อยไม่สมควรใช้ในความผิดที่มีอัตราโทษสูง โดยผู้กระทำความผิดที่มีอัตราโทษสูงสมควรที่จะได้รับโทษตามกฎหมายให้หลายจำ

กลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันให้ชั้นหลังพิจารณาพิพากษาคดีก่อการร้ายควรใช้มาตรการฝึกแทนการลงโทษและกลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 4 มีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้มีการติดตามพฤติกรรมหรือการคุมประพฤติหลังจากพ้นโทษรวมถึงจัดหาอาชีพและสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อป้องกันไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

สรุปคำตอบที่ได้จากการทำ Co-design ของกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม เห็นด้วยให้มีการจัดทำกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย โดยคำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม เสนอให้มีการจ้างพนักงานสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว พนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การต่อรองคำรับสารภาพ การกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยาน อัยการร่วมสอบสวน การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ การจับ โดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย การควบคุมตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน การพิจารณาคดีในระบบไต่สวน การพิจารณาคดีโดยมีผู้พิพากษาสมทบ และมาตรการฝึกอบรมแทนการลงโทษบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

กลุ่มผสมที่ 1 กลุ่มผสมที่ 3 เห็นด้วยให้มีการค้นที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงให้มีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย ส่วนกลุ่มผสมที่ 2 และกลุ่มผสมที่ 4 เสนอให้การค้นในที่รโหฐานควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

นอกจากนี้กลุ่มผสมที่ 2 เสนอความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้การสอบสวนคดีก่อการร้าย มีการสอบสวนในสถานที่ที่เหมาะสมเป็นสัดส่วน กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 3 เสนอความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้มีการจัดตั้งศาลก่อการร้ายหรือศาลความมั่นคงสำหรับการพิจารณาพิพากษาคดีก่อการร้าย และกลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 4 เสนอความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้มีการติดตามพฤติกรรมหรือการคุมประพฤติหลังจากพ้นโทษ (ดูตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 การเปรียบเทียบคำตอบวิธีพิจารณาคดีก่อนการร้ายของกลุ่มผสม

ขั้นตอนในกระบวนการวิธีพิจารณาคดี	ประชากรกลุ่มผสม			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
1. ชั้นก่อนพิจารณา				
การสืบสวน				
- เจ้าหน้าที่คดีก่อนการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อนการร้าย	✓	✓	✓	✓
- การค้นฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล	✓	✓	✓	✓
- มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว	✓	✓	✓	✓
การสอบสวน				
- พนักงานสอบสวนคดีก่อนการร้าย	✓	✓	✓	✓
- การต่อรองคำรับสารภาพ	✓	✓	✓	✓
- การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน	✓	✓	✓	✓
- อัยการร่วมสอบสวน	✓	✓	✓	✓
การค้น				
- การค้นในทีไรโทฐาน โดยไม่มีหมายค้น	✓	-	✓	-
- การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ	✓	✓	✓	✓
การจับกุมและควบคุมตัว				
- การจับกุมโดยไม่มีหมายจับ	✓	✓	✓	✓
- การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน	✓	✓	✓	✓
2. ชั้นพิจารณา				
- ระบบไต่สวน	✓	✓	✓	✓
- ผู้พิพากษาสมทบ	✓	✓	✓	✓
3. ชั้นหลังพิจารณาพิพากษา				
- การฝึกอบรมแทนการลงโทษ	✓	✓	✓	✓

1.6 การเปรียบเทียบวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย จากผลของการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design ของกลุ่มประชากรเฉพาะและกลุ่มประชากรผสมเมื่อนำมาเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่มนี้พบว่า กลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันให้ให้มีเจ้าพนักงานสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว พนักงานสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย การต่อรองคำรับสารภาพ การกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยาน อัยการร่วมสอบสวน การกันตัวบุคคลหรือยานพาหนะ การควบคุมตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน การพิจารณาคดีในระบบไต่สวน การพิจารณาคดีโดยมีผู้พิพากษาสมทบ และมาตรการฝึกอบรมแทนการลงโทษ บัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย กลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม และกลุ่มผสม 2 กลุ่ม มีความเห็นให้มีการคืนในทีโรฐานโดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร และกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม และกลุ่มผสม 4 กลุ่ม มีความเห็นให้มีการจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

นอกจากนี้ตามที่ประชากรกลุ่มเฉพาะและประชากรกลุ่มผสมบางกลุ่มเพียงส่วนน้อยมีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้ให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน การจัดหาล่ามที่ขึ้นทะเบียนการสอบสวน เป็นสัดส่วนในสถานที่เหมาะสม การพิจารณาคดีแบบลับ และการติดตามพฤติกรรมหรือการคุมประพฤติหลังการพ้นโทษบัญญัติไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย แต่ประชากรกลุ่มเฉพาะจำนวน 4 กลุ่มและประชากรกลุ่มผสมจำนวน 2 กลุ่ม มีความเห็นเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ให้มีการจัดตั้งศาลวิธีพิจารณาคดีความมั่นคงหรือศาลก่อการร้ายเป็นศาลเฉพาะในการพิจารณาพิพากษาคดีก่อการร้าย (ดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบคำตอบวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม

ขั้นตอนในกระบวนการวิธีพิจารณาคดี	กลุ่มประชากรเฉพาะ	กลุ่มประชากรผสม
1. ชั้นก่อนพิจารณา		
การสืบสวน		
- เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย	4	4
- การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล	4	4
- มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว	4	4

ขั้นตอนในกระบวนการวิธีพิจารณาคดี	กลุ่มประชากร เฉพาะ	กลุ่มประชากร ผสม
การสอบสวน		
- พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย	4	4
- การต่อรองคำรับสารภาพ	4	4
- การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน	4	4
- อัยการร่วมสอบสวน	4	4
การค้น		
- การค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น	3	2
- การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ	4	4
การจับกุมและควบคุมตัว		
- การจับกุมโดยไม่มีหมายจับ	3	4
- การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน	4	4
2. ชั้นพิจารณา		
- ระบบไต่สวน	4	4
- ผู้พิพากษาสมทบ	4	4
3. ชั้นหลังพิจารณาพิพากษา		
- การฝึกอบรมแทนการลงโทษ	4	4

2. การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

วิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายต้นแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 มาเป็นประเด็นในการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) และได้คำตอบมาจากประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมดังได้วิเคราะห์ไว้แล้วนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับร่างคำตอบในประเด็นที่จะนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบดังที่วิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่จะไม่มี ความแตกต่างกันมากนัก มีบางประเด็นที่แตกต่างกัน คือ การจัดตั้งศาลก่อการร้ายหรือศาลคดีความมั่นคงประชากร Co-Design มีความเห็นให้มีการจัดตั้งศาลก่อการร้ายหรือศาลคดีความมั่นคงสำหรับการพิจารณาคดีก่อการร้ายหรือคดีความมั่นคง (ตาราง 5.4)

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายระหว่างจากผลการวิจัยกับผลจากการทำ Co-Design

กระบวนวิธีพิจารณาคดี	ผลจากการทำ Co-Design	ผลจากการวิจัย
1. ชั้นก่อนพิจารณา		
การสืบสวน		
- เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย	✓	✓
- การค้นพบบัญชีหรือเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล	✓	✓
- มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว	✓	✓
การสอบสวน		
- พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย	✓	✓
- การต่อรองคำรับสารภาพ	✓	✓
- การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน	✓	✓
- อัยการร่วมสอบสวน	✓	✓
การค้น		
- การค้นในทรัพย์สินโดยไม่มีหมายค้น	✓	✓
- การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ	✓	✓
การจับกุมและควบคุมตัว		
- การจับกุมโดยไม่มีหมายจับโดยใช้เหตุสงสัยตามสมควร	✓	✓
- การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน	✓	✓
2. ชั้นพิจารณา		
- ระบบไต่สวน	✓	✓
- ผู้พิพากษาสมทบ	✓	✓
3. ชั้นหลังพิจารณาพิพากษา		
- การฝึกอบรมแทนการลงโทษ	✓	✓

ตารางเปรียบเทียบวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายระหว่างจากผลการวิจัยกับผลจากการทำ Co-Design จะเห็นได้ว่า มีข้อเสนอเหมือนกันในกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย ดังนี้

1) ขั้นตอนการพิจารณา

(1) การสืบสวน

(1.1) เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้าย

(1.2) การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล

(1.3) มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว

(2) การสอบสวน

(2.1) พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย

(2.2) การต่อรองคำรับสารภาพ

(2.3) การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

(2.4) อัยการร่วมสอบสวน

(3) การค้น

(3.1) การค้นในที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้นแต่ใช้หลักเหตุสงสัยตามควร รวมถึงมีอำนาจค้นเพื่อหาตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิด

(3.2) การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะในที่สาธารณะรวมถึงการค้นหาสิ่งของซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน

(4) การจับกุมและควบคุมตัว

(4.1) การจับกุมโดยไม่มีหมายจับแต่มีเหตุสงสัยตามสมควรว่าเป็นผู้ก่อการร้าย

(4.2) การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

2) ขั้นตอนการพิจารณา

(1) ระบบไต่สวน

(2) ระบบผู้พิพากษาสมทบ

3) ขั้นตอนการพิจารณาพิพากษา

(1) การฟ้องอบรมแทนการลงโทษ

3. การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

การปราบปรามและป้องกันการก่อการร้ายที่จะได้ผลนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการวิธีพิจารณาที่จะสามารถนำผู้กระทำผิดไปลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมทางศาลได้ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายวิธีพิจารณาความเฉพาะกองอนุ โลมใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งมีขั้นตอน

และกระบวนการที่ยังคงเป็นปัญหาที่ส่งผลให้บางครั้งไม่สามารถจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ทำให้ผู้ก่อการร้ายไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและสามารถใช้ช่องทางของกฎหมายทำให้พ้นผิดไปได้ ดังนั้นเมื่อการวิจัยได้กำหนดเป้าหมายของการวิจัยที่จะหาคำตอบในการแก้ไขปัญหาด้วยการจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายเป็นกฎหมายเฉพาะเพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบโดยการนำเอาคำตอบที่ได้จากการวิเคราะห์ตามที่ได้ดำเนินการมาแล้วนั้นมาจัดทำเป็นการจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 หลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมาย

ผลของการวิจัยได้คำตอบมาว่าปัญหาผู้ก่อการร้ายของประเทศไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการปราบปรามที่ไม่สามารถเอาตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยไปลงโทษได้เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องเป็นกฎหมายเฉพาะที่แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเหมาะที่จะใช้เพื่อการพิจารณาคดีอาญาทั่วไปในขณะที่การก่อการร้ายแม้จะมีความผิดอาญาแต่การจะนำตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมทางศาลได้นั้นจะต้องมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความโดยเฉพาะ ดังนั้น การวิจัยจึงได้คำตอบที่เป็นการยืนยันถึงสภาพปัญหาและแนวทางการจัดทำกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายเพื่อเป็นกฎหมายต้นแบบ โดยที่การจัดทำกฎหมายนี้มีพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ “โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน หลักเกณฑ์การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ และการกำหนดโทษทางอาญา เพื่อให้การตรากฎหมายเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบ ไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังเมื่อกฎหมายมีผลบังคับแล้วเพื่อพัฒนากฎหมายให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมายของประชาชน ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา 77 ประกอบกับมาตรา 258 ค.ด้านกฎหมาย (1) และ (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

หมวด 3 การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย มาตรา 21 ได้บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่เป็นการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 52 กำหนดให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน และหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 68 ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินไป และรัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ ด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังกล่าว การบัญญัติกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายโดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติที่ชัดเจน และมีการตรวจสอบโดยองค์กรศาลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรมตามหลักหลักนิติธรรมจึงสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

(2) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

ปัญหาการก่อการร้ายของประเทศไทยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นภัยที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ในประเด็นการดำเนินการเพื่อการสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกับภาคอื่น ๆ ให้ยกระดับการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพ ครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติ ตลอดถึงการติดตาม ประเมิน และรายงานผลอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบูรณาการ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสมมุ่งเน้นการขจัดปัญหาความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมให้ได้อย่างจริงจังและถาวร ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เข้มแข็งจนเป็นพลังสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป และ

ด้วยความไม่เชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 จึงได้กำหนดให้การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อเป็นรากฐานของระบบสังคม การเมืองของประเทศ โดยมีการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนกระทั่งเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 ก็มีบทบัญญัติรองรับความต่อเนื่องการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมต่อมาจึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมขึ้นเพื่อจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และมีข้อสรุปเป็นข้อเสนอให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมใน 10 ประเด็น โดยมีหัวข้อและกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

ประเด็นปฏิรูปที่ 1 การกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ชักช้า

ประเด็นปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาเทคโนโลยีช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ 3 การพัฒนากลไกการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ประเด็นปฏิรูปที่ 4 การปรับกระบวนการทัศน์ในการบริหารงานยุติธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยและความเป็นธรรมในสังคม

ประเด็นปฏิรูปที่ 5 การปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาเพื่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม

ประเด็นปฏิรูปที่ 6 การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้ขาดอายุความ

ประเด็นปฏิรูปที่ 7 การพัฒนาระบบการสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ

ประเด็นปฏิรูปที่ 8 การปฏิรูปนิติวิทยาศาสตร์เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงแห่งคดี

ประเด็นปฏิรูปที่ 9 การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ 10 การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

จากสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น การบัญญัติกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายมีเป้าหมายเพื่อการแก้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกับภาคอื่น ๆ และเพื่อจะใช้ในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายอันเป็นภัยที่กระทบต่อความมั่นคงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่อื่นของประเทศไทย นอกจากนี้การมีกฎหมายเฉพาะที่มีประสิทธิภาพย่อมเป็นการเพิ่มช่องทางหรือโอกาสที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษมากขึ้นส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมและให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหา จึงสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

(3) สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายได้กำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนในกระบวนการยุติธรรมคดีก่อการร้ายทั้งกระบวนการขึ้นก่อนพิจารณาชั้นพิจารณาและหลังพิจารณาหรือการลงโทษโดยตรวจสอบได้เพื่อให้การดำเนินคดีก่อการร้ายมีประสิทธิภาพภายใต้หลักนิติธรรม ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Framework) ในหลักการประสิทธิภาพและหลักนิติธรรม

(4) ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่ทั้งฉบับเพื่อให้เป็นกฎหมายเฉพาะที่มีความเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายเพิ่มเติมจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันเป็นกฎหมายทั่วไปที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันกับการดำเนินคดีก่อการร้ายโดยไม่ได้ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน

(5) ไม่ใช่ระบบอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนหรือมีกรณีจำเป็นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีระบบอนุญาตการกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณาขึ้นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีปฏิบัติที่ชัดเจนในกระบวนการยุติธรรมคดีก่อการร้ายทั้งกระบวนการ ชั้นก่อนพิจารณา ชั้นพิจารณาและหลังพิจารณาหรือการลงโทษไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้กระทำการที่ต้องขออนุญาตจากหน่วยงานของรัฐและไม่ต้องใช้ระบบการควบคุม กำกับดูแลให้มีความเหมาะสม

(6) ไม่ใช้ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่น่าระบบคณะกรรมการมาใช้ ให้ระบุให้ชัดเจนด้วยว่ามติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วย

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายได้กำหนดกระบวนการในชั้นก่อนพิจารณาโดยมีพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองมีหน้าที่ในการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย และมีเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีหน้าที่ในการสืบสวนคดีเกี่ยวกับการก่อการร้าย มีพนักงานอัยการทำหน้าที่ในการร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนและตั้งคดี ในกระบวนการชั้นพิจารณานั้นมีศาลทำหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาโดยใช้ระบบไต่สวนและมีการกำหนดให้มีการใช้ระบบผู้พิพากษาสมทบในการพิจารณาพิพากษาคดี รวมถึงกระบวนการในชั้นหลังพิจารณาพิพากษาในการฝึกอบรมแทนการลงโทษ โดยไม่ใช้ระบบคณะกรรมการ

(7) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลยพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลยพินิจให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายไม่มีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลยพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง แต่ในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่จะกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้ใช้หลักการตรวจสอบหรือการอนุญาตโดยศาล เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วน ไม่อาจขออนุญาตจากศาลได้ทันกับเหตุการณ์ในขณะนั้น

(8) การกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดใด ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อส่วนรวม

(ข) เป็นกรณีไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไม่ได้มีการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดใดอันเป็นกฎหมายสารบัญญัติ จึงไม่ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตาม (ก) และ (ข)

(9) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ยังไม่ปรากฏถึงเกณฑ์ตามกฎหมายอื่นจากการวิเคราะห์กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายที่จัดทำขึ้นจากผลของการวิจัยนี้เมื่อตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 พบว่าไม่ได้ขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ทั้ง 9 ข้อแต่อย่างใด

3.2 โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย มีประเด็นเนื้อหาสาระที่สำคัญนำมาจากคำตอบที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 และจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ. ได้นำเอาร่างที่จัดทำมานั้นสู่การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากเจ้าหน้าที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ประชาชน นักวิชาการและนักกฎหมาย และนักพัฒนาชุมชน เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา เพื่อนำเอาข้อวิพากษ์ที่ได้มานำไปประกอบการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมให้เป็นร่างกฎหมายที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเหมาะสมที่จะเป็นกฎหมายที่สามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย อันจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและความมั่นคงของชาติ

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายที่จัดทำขึ้นมาเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐประสบผลสำเร็จ โดยต้องมีเหตุผลและความมีความจำเป็นอย่างแท้จริง มาตรการทางบริหารหรือมาตรการอื่นไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยมีประสิทธิภาพ และมาตรการทางกฎหมายต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทหรือสภาพของสังคมสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริงอย่างเป็นระบบตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่สะท้อนออกมาในรูปแบบของหลักการและเหตุผลในการตรากฎหมาย สำหรับร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ. ร่างขึ้นโดยมีหลักการและเหตุผล คือ

เนื่องจากการก่อการร้ายมีลักษณะการกระทำที่แตกต่างจากคดีอาญาทั่วไปโดยมีวิธีการกระทำความผิดเป็นเครือข่ายขบวนการหรือองค์กรอาชญากรรม มีการวางแผนเป็นอย่างดีและปกปิดวิธีดำเนินการก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และมีกฎหมายที่ใช้บังคับในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายหลายฉบับ แต่ละฉบับมีเนื้อหาและมาตรการที่แตกต่างกันตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สมควรมี

กฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายโดยเฉพาะกำหนดวิธีการดำเนินคดีชั้นก่อนพิจารณา ชั้นพิจารณา และชั้นหลังพิจารณาพิพากษา รวมถึงมาตรการที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด

ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ. ประกอบด้วยบทบัญญัติ 22 มาตรา แบ่งเป็น 6 หมวด ดังนี้

หมวด 1 การสืบสวน (มาตรา 6 – มาตรา 9)

หมวด 2 การสอบสวน (มาตรา 10 – มาตรา 13)

หมวด 3 การค้น (มาตรา 14 – มาตรา 15)

หมวด 3 การจับกุมและควบคุมตัว (มาตรา 16 – มาตรา 17)

หมวด 4 วิธีพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น (มาตรา 18 – มาตรา 20)

หมวด 5 อุทธรณ์และฎีกา (มาตรา 21)

หมวด 6 การลงโทษ (มาตรา 22)

ตารางที่ 5.5 ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
1	พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.”	เนื่องจากคดีก่อการร้ายมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป เป็นคดีร้ายแรงซึ่งผู้กระทำความผิดใช้อาวุธหรือเครื่องมือที่อันตรายทำลายล้างสูงในการกระทำความผิด โดยปกปิดวิธีดำเนินการหรือทำลายพยานหลักฐานและกระทำในลักษณะองค์กรหรือเครือข่าย ขบวนการยากแก่การสืบสวนสอบสวนติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมาย หรือยากแก่การแสวงหาพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ดังนั้น เพื่อให้การ

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
		ป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายโดยเฉพาะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เหมาะสมในการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย
2	พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	สำหรับการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานและเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองให้แล้วเสร็จก่อนที่กฎหมายจะมีผลบังคับใช้
3	บทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาใดซึ่งพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารมาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งพระราชบัญญัตินี้	ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบเนื่องจากเนื้อหาบางส่วนมีอยู่แล้วในกฎหมายวิธีสบัญญัติอื่น ไม่จำเป็นต้องนำมาบัญญัติให้เกิดความซ้ำซ้อนจึงให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมคือนำมาใช้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้
4	ในพระราชบัญญัตินี้ “คดีก่อการร้าย” หมายความว่า การกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการกระทำซึ่งเป็นการผิดตามกฎหมายที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของอนุสัญญาหรือพิธีสารระหว่างประเทศเกี่ยวกับ	เป็นการให้คำนิยามความหมายเฉพาะสำหรับกฎหมายนี้ เพื่อกำหนดขอบเขตการกระทำ ความผิดให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>การก่อการร้ายที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือรับรอง ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำที่เป็นความผิดนั้นได้กระทำขึ้นในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร</p> <p>“พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจ หรือปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้าย” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการฝ่ายปกครอง และข้าราชการทหาร หรือข้าราชการพลเรือนสามัญอื่นซึ่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายในการสืบสวนตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>หมายถึง พนักงานสอบสวนที่มีอำนาจในการสอบสวนเฉพาะคดีก่อการร้ายทั่วราชอาณาจักรโดยไม่จำกัดอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 18 – มาตรา 20</p> <p>หมายถึง ข้าราชการฝ่ายปกครอง ตำรวจ หรือทหารรวมถึงข้าราชการพลเรือนสามัญอื่นผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ มี อ น า จ ส ี บ ส ว น ต า ม พระราชบัญญัตินี้</p>
5	<p>ให้ประธานศาลฎีกา และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับของประธานศาลฎีกา และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>กฎหมายใดที่ตราขึ้นใหม่และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ต้องดำเนินการหรือปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการตรากฎหมายจำเป็นต้องกำหนดให้มีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ มีอำนาจในการดำเนินการหรือปฏิบัติการตามกฎหมาย</p>
หมวด 1 การสืบสวน		
6	<p>เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้</p>	<p>เนื่องจากคดีก่อการร้ายมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>(1) เป็นข้าราชการตำรวจมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไป</p> <p>(2) เป็นปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป</p> <p>(3) เป็นข้าราชการทหารมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตรีเรืออากาศตรี และเรือตรีขึ้นไป</p> <p>(4) เป็นข้าราชการพลเรือนดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าขึ้นไป</p> <p>ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายจะแต่งตั้งข้าราชการที่มีตำแหน่งต่ำกว่า(1) – (4) เป็นเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนคดีก่อการร้ายก็ได้</p>	<p>เป็นคดีร้ายแรงซึ่งผู้กระทำความผิดใช้อาวุธหรือเครื่องมือที่อานุภาพทำลายล้างสูงในการกระทำความผิดโดยปกปิดวิธีดำเนินการหรือทำลายพยานหลักฐานและกระทำในลักษณะองค์กรหรือเครือข่าย ขบวนการยากแก่การสืบสวนแสวงหาพยานหลักฐานจึงจำเป็นที่จะต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหลายภาคส่วนที่มีความรู้ความสามารถและมีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดอาญาแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิดส่งผลให้การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p>
7	<p>ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ สื่อทางเทคโนโลยีใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีก่อการร้าย เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้</p>	<p>นำมาตรการดักฟังหรือการเข้าถึงข้อมูลมาใช้เพื่อประโยชน์ในการแสวงหาพยานหลักฐาน โดยกำหนดเงื่อนไขการสั่งใช้มาตรการหลักเกณฑ์และขั้นตอนการขออนุญาต การพิจารณาเพื่อสั่งใช้ระยะเวลาในการอนุญาต ตลอดจนการใช้ข้อมูลที่ได้รับและการเก็บรักษาข้อมูล การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้มาตรการดักฟังหรือเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้บัญญัติ</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใด ประกอบเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิด หรือจะมีการกระทำความผิดคดีก่อการร้าย</p> <p>(2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการกระทำความผิดคดีก่อการร้ายจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว</p> <p>(3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมี ประสิทธิภาพมากกว่าได้</p> <p>การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่ง อนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนด เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ข่าวสารในสิ่งที่สื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้อง ให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความใน มาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏ ข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไป ตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตหรือขยาย ระยะเวลาอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร</p> <p>เมื่อได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้ศาลทราบบรรดา ข้อมูลที่ได้มาตามวรรคหนึ่งให้เก็บรักษาเฉพาะ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่ง ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งและให้ใช้ ประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน หรือใช้ เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดี</p>	<p>โดยใช้แนวทางเดียวกันกับ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดี พิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 25 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมใน องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 17 และพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 10</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	ความคิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น	
8	ห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มา เนื่องจากการดำเนินการตามมาตรา 7 เว้นแต่เป็น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็น คดีเกี่ยวกับการก่อการร้ายซึ่งได้รับอนุญาตตาม มาตรา 7 และเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล	เพื่อป้องกันไม่ให้นำข้อมูลไปใช้ในทางอื่นนอกจากการใช้ประโยชน์ ในการสืบสวนและสอบสวน หรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะใน การดำเนินคดีก่อการร้ายที่ได้รับ อนุญาตเท่านั้น โดยใช้แนวทาง เดียวกับ พระราชบัญญัติการ สอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 26 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 18
9	<p>ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บัญชาการ ตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย มีอำนาจให้บุคคลใดจัดทำเอกสารหลักฐานใด ขึ้นหรือการอำพรางตนหรือเข้าไปแฝงตัวใน องค์กรหรือกลุ่มคนใด เพื่อประโยชน์ในการ สืบสวนสอบสวน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดในระเบียบสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ</p> <p>การจัดทำเอกสารหลักฐานใดขึ้นหรือการอำ พรางตนหรือเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่ม คนใดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำ โดยชอบและรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้</p>	มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัวมี ความจำเป็นและมีประโยชน์ในการ สืบสวนสอบสวนคดีสำคัญและการ สืบสวนโดยวิธีอื่นจะไม่สามารถสำเร็จ ได้หรือจะสำเร็จได้ยากโดยเฉพาะคดี ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายซึ่งเป็น คดีที่มีการวางแผนและขั้นตอนการ ดำเนินการเป็นอย่างดีและยากต่อการ แสวงหาพยานหลักฐานตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมาตรการอำพรางจะเป็นมาตรการ ที่มีอยู่แล้วในพระราชบัญญัติการ สอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 27 และพระราชบัญญัติป้องกันและ

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
		<p>ปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 19 สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ข้อ 20 ได้กำหนดให้นำมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนแต่กรณีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไม่ได้ดำเนินการภายใต้กฎหมายดังกล่าวก็ไม่อาจใช้มาตรการดังกล่าวในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายได้ จึงนำมาตรการอำพรางหรือการแฝงตัวมาใช้ในการสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายโดยใช้แนวทางเดียวกันกับพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 27 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 18</p>
หมวด 2 การสอบสวน		
10	<p>ให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เป็นข้าราชการตำรวจมีชั้นยศตั้งแต่ร้อยตำรวจเอกและดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับสารวัตร</p>	<p>เพื่อให้การสอบสวนอันเป็นการดำเนินคดีทางอาญาเพื่อทราบข้อเท็จจริง พิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษอย่างมีประสิทธิภาพจึงกำหนดให้</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>ขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี ระยะเวลาดำรงตำแหน่งจะต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ได้</p> <p>(2) เป็นปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ชำนาญการขึ้นไป และได้รับปริญญาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าไม่ต่ำกว่านี้ทางกฎหมายโดยศึกษาสำเร็จวิชากฎหมายไทยอย่างน้อย 3 วิชา คือ ประมวลกฎหมายอาญา ครอบคลุมลักษณะ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาครบทุกลักษณะ และกฎหมายลักษณะพยาน และผ่านการอบรมหลักสูตรสืบสวนสอบสวนพนักงานฝ่ายปกครอง</p>	<p>พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจและหรือฝ่ายปกครองซึ่งมีประสบการณ์และคุณวุฒิที่เหมาะสมเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายทั่วราชอาณาจักร</p>
11	<p>ในระหว่างการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย หากผู้ต้องหาให้ข้อมูลเองโดยสมัครใจต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการสอบสวนเกี่ยวกับกิจกรรมและการกระทำความผิดขององค์กรหรือกลุ่มคนใดซึ่งสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีต่อหัวหน้าหรือผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรหรือกลุ่มผู้ก่อการร้าย ให้พนักงานสอบสวนบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนแล้วเสนอสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการ</p> <p>ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าข้อมูลที่ได้รับจากผู้ต้องหาเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามความในวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจใช้ดุลยพินิจออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้นทุกข้อหาหรือบางข้อหาก็ได้</p>	<p>ในคดีที่มีผู้กระทำความผิดร่วมกันหลายคน แต่ในชั้นสอบสวนนั้นไม่สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดรายสำคัญได้ หรือแสวงหาพยานหลักฐานได้แต่ไม่เพียงพอที่จะทำให้ศาลเชื่อถึงพฤติการณ์การกระทำความผิด ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกระทำความผิดด้วยกันจึงมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการพิจารณาอันจะนำไปสู่การพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดรายสำคัญเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าข้อมูลที่ได้รับจากผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีให้ใช้ดุลพินิจออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาหรือบางข้อหาก็ได้</p> <p>ในกรณีที่มีการฟ้องคดีแล้ว หากการให้ข้อมูลดังกล่าวในวรรคหนึ่งได้กระทำในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้พนักงานอัยการมีอำนาจออกคำสั่งถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ ถอนฎีกา หรือไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ในความผิดนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ภายใต้งบบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>	<p>ข้อ 26 (3) เพื่อให้ความคุ้มครองผู้ต้องหาจากการฟ้องคดี สำหรับผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือที่สำคัญต่อการสอบสวน หรือการฟ้องคดีความผิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการล่วงรู้ถึงรายละเอียด พฤติการณ์ ขั้นตอนการกระทำความผิดจากตัวผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดว่ามีพยานหลักฐานที่เชื่อได้ว่าได้มีการกระทำความผิดจริง</p>
12	<p>ในคดีก่อการร้าย ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ศาลจะลดโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้</p>	<p>ใช้ในการดำเนินคดีอาญาในกรณีที่คดีขาดพยานหลักฐานบางส่วนหรือพยานหลักฐานไม่ครบถ้วนสอดคล้องกับมาตรการต่อรองคำรับสารภาพตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ข้อ 26 (2) มาใช้เพื่อลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อสนเทศ หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสอบสวน หรือการฟ้องคดี หรือการบังคับใช้กฎหมาย โดยใช้แนวทางเดียวกันกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามข้ามชาติ</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
		พ.ศ.2256มาตรา24และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ พ.ศ. 2559 มาตรา 20
13	เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายจะขอให้พนักงานอัยการ หรืออัยการทหาร แล้วแต่กรณี มาร่วมสอบสวน กับพนักงานสอบสวนหรือมาปฏิบัติหน้าที่ ร่วมกับพนักงานสอบสวนเพื่อให้คำแนะนำ และตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการ สอบสวน แล้วแต่กรณี	การดำเนินคดีอาญาในระบบ กล่าวหาอันเป็นการต่อสู้ตาม กระบวนการยุติธรรมระหว่างโจทก์ กับจำเลยและโจทก์ต้องนำสืบ พยานหลักฐานให้ศาลเชื่อ โดย ปราศจากข้อสงสัยถึงการกระทำ ความผิดของจำเลยศาลจึงจะ พิพากษาลงโทษจำเลยได้ กระบวนการสอบสวนรวบรวม พยานหลักฐานจึงมีความสำคัญและ ส่งผลต่อการพิจารณาพิพากษาคดี ของศาลเป็นอย่างยิ่งการให้ พนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่ฟ้อง คดีอาญาโดยพิจารณาจากสำนวน การ สอบสวน ของ พนักงาน สอบสวน และมีส่วนสำคัญในการ พิจารณาคดีในศาลซึ่งต้องทำหน้าที่ เป็นโจทก์ในคดีย่อมทราบถึงความ สำคัญของพยานหลักฐานอันจะนำ ไปสู่การพิพากษาลงโทษจำเลยเป็น อย่างดีมีส่วนร่วมในการสอบสวน ทำให้การกำหนดประเด็นและการ รวบรวมพยานหลักฐานที่ครบถ้วน สมบูรณ์และประหยัดเวลาในการ สอบสวนส่งผลดีต่อผู้ต้องหาหรือ

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
		จำเป็นไม่ให้อาณาญาณิตกควบคุมตัวในชั้นสอบสวนนานเกินสมควรสอดคล้องกับหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ
หมวด 3 การค้น		
14	<p>เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(1) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ ใดๆ ไม่ว่าเวลาใดเพื่อตรวจค้น เมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีบุคคลที่มีเหตุสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายหลบซ่อนอยู่หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าการกระทำความผิดนั้นจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนี หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม</p> <p>(2) ค้นบุคคล หรือยานพาหนะที่มีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้</p>	<p>เพื่อขยายขอบเขตการใช้อำนาจในการค้นที่รื้อฐานโดยไม่มีหมายค้น รวมถึงการค้นในเวลากลางคืนและการค้นตัวบุคคลของเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 92 มาตรา 93 และ มาตรา 96 และบัญญัติให้อำนาจในการค้นยานพาหนะไว้อย่างชัดเจนตลอดจนวิธีการและหลักเกณฑ์ในการค้น เพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร การบัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 92 เฉพาะในส่วนที่ไม่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยใช้แนวทางเดียวกับพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมใน</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>(3) ยึด หรืออายัดทรัพย์สินที่ค้นพบ หรือที่ส่งมาดังกล่าวไว้ใน (1) และ (2)</p> <p>การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง (1) ให้แสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้นและให้แสดงบัตรประจำตัวและเอกสารที่ให้อำนาจในการตรวจค้น และเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้นนั้น เว้นแต่ไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ สถานที่นั้น ก็ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ขอร้องมาเป็นพยาน ในกรณีดังกล่าวให้ผู้ค้นส่งมอบเอกสารหรือหนังสือนั้นให้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ดังกล่าวทันทีที่สามารถกระทำได้ และหากเป็นการค้นในเวลากลางคืนจะต้องมีข้าราชการทหารยศพันตรี นาวาอากาศตรีหรือนาวาตรีขึ้นไปหรือข้าราชการตำรวจตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไปหรือข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับชำนาญการขึ้นไป เป็นหัวหน้าในการดำเนินการ</p> <p>ให้ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อตามวรรคสองและสำเนาทันทีการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดต่อศาลจังหวัดที่มีอำนาจเหนือท้องที่ที่ทำการค้น หรือศาลอาญาในเขตกรุงเทพมหานคร ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงหลังจากสิ้นสุดการตรวจค้นเพื่อเป็นหลักฐาน</p>	<p>องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 14</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
15	<p>การเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา 14 ให้ปฏิบัติดังนี้</p> <p>ในกรณีที่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษา หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น พนักงานสอบสวนอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลใดนั้นรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกันหรือนำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ</p> <p>การให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลใดรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดหรือนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ</p> <p>ถ้าความปรากฏภายหลังว่า ทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้คืนทรัพย์สินนั้นพร้อมทั้งชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าเสื่อมสภาพ ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองถ้าไม่อาจคืนทรัพย์สินได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทเงินฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่ได้รับคืนหรือชดใช้ราคา แล้วแต่กรณี</p>	<p>เพื่อกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้เกิดความชัดเจนในการเก็บและจัดการทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึดหรืออายัดของพนักงานสอบสวน และเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายโดยใช้แนวทางเดียวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีสวนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
หมวด 4 การจับกุมและควบคุมตัว		
16	พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งศาลไม่ได้ เว้นแต่กรณีเข้าข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 78 (1) – (4) หรือกรณีเมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันได้ใช้หรืออาจใช้ในการกระทำความผิดได้ หรือมีบุคคลใดร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์เป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย และให้แจ้งญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบถึงการจับกุมในทันที แล้วรายงานการจับกุมไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ถูกจับทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง	เพื่อขยายขอบเขตการจับกุมโดยไม่มีหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 ให้เจ้าพนักงานใช้ดุลยพินิจกว้างขึ้นในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 28 ได้ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเอาไว้ให้การจับกุมสามารถทำได้เฉพาะกรณีมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือเป็นการจับตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้
17	ให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับในความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินสามวัน โดยมีให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87	เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายให้มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับมีกำหนดสามวันในการรวบรวมพยานหลักฐานและดำเนินทั้งหลายอื่นตามพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายได้ทำ

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
		ไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ ความผิดและเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ
หมวด 5 วิธีพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น		
18	<p>วิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายให้ใช้ระบบไต่สวน และเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ในกรณีไม่มีบทบัญญัติและข้อบังคับดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้</p> <p>เมื่อศาลคำนึงถึงเหตุผลทางศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของชาติในสังคมประชาธิปไตยหรือเพื่อความจำเป็นเกี่ยวกับส่วนได้เสียในเรื่องชีวิตส่วนตัวของคู่กรณี หรือในสภาพการณ์พิเศษและเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งหากการพิจารณาโดยเปิดเผยนั้นอาจเสื่อมเสียต่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจพิจารณาคดีทั้งหมดหรือบางส่วนแบบลับก็ได้</p>	<p>มาจากแนวคิดของระบบไต่สวนของประเทศในระบอบประมวลกฎหมาย โดยเฉพาะในกฎหมายฝรั่งเศสที่ศาลมีบทบาทเชิงรุกและมีอำนาจอย่างมากในการแสวงหาพยานหลักฐานทั้งปวงที่จะนำมาพิสูจน์ความจริงในคดีทำให้กระบวนการพิจารณาคดีมีความรวดเร็วและเป็นธรรม</p> <p>หลักการพิจารณาคดีแบบลับสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองข้อ 14 (1)</p>
19	ในคดีก่อการร้าย ถ้าจำเลยไม่ให้การหรือให้การปฏิเสธ ให้พนักงานอัยการส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมสำเนาต่อศาลก่อนวันตรวจพยานหลักฐานหรือวันสืบพยานกรณีไม่มีการตรวจพยานหลักฐานไม่	เพื่อให้คดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายได้รับการพิจารณาด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมตามหลักการพิจารณาคดีในระบบไต่สวน

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	<p>น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ศาลนำสำนวนการสอบสวนของพนักงานอัยการมาเป็นแนวทางในการพิจารณา และอาจสืบพยานเพิ่มเติมเพื่อหาข้อเท็จจริง โดยเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้หน่วยงานหรือบุคคลใดตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วรายงานให้ศาลทราบและจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด</p>	
20	<p>การพิจารณาคดีก่อการร้ายให้มีผู้พิพากษาตามจำนวนที่กำหนดในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้มีผู้พิพากษาสมทบตามจำนวนที่กำหนดที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด</p> <p>ผู้พิพากษาสมทบดังกล่าวในวรรคก่อนจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการกำหนดในระเบียบ</p>	<p>เพื่อให้มีบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่พนักงานอัยการได้มีโอกาสมองสภาพปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดและพิจารณาหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อช่วยให้ผู้พิพากษาได้ใช้ดุลพินิจในการมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอย่างถูกต้องเหมาะสม</p>
หมวด 6 อูธรณ์และฎีกา		
21	<p>การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอูธรณ์หรือศาลฎีกาให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการพิจารณาและ</p>	<p>นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการพิจารณาการ</p>

มาตรา	ร่างพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.	หลักการและเหตุผล
	การชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์และฎีกามาใช้บังคับโดยอนุโลม	ชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์และฎีกามาใช้บังคับโดยอนุโลม
หมวด 7 การลงโทษ		
22	<p>ในความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเมื่อจำเลยได้รับโทษมาบ้างแล้วและศาลพิจารณาแล้วปรากฏว่าจำเลยได้กระทำไปเพราะหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์และการเปิดโอกาสให้ผู้นั้นกลับตัวจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรศาลอาจพิจารณาสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานที่ที่กำหนดเป็นเวลาไม่เกินหกเดือนและจะกำหนดเงื่อนไขอื่นด้วยก็ได้แทนการลงโทษที่เหลือหากจำเลยนั้นยินยอมเข้ารับการอบรมและปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว</p> <p>ศาลอาจพิจารณาสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมตามวรรคก่อนได้เฉพาะกรณีจำเลยกระทำความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 135/1 - 135/4</p>	<p>เพื่อให้โอกาสผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่มีโทษเล็กน้อยและกระทำความผิดเพราะหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติหรือแนวความคิดและกลับมาอยู่ในสังคมรวมถึงการให้ความร่วมมือกับรัฐในการแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร</p>

4. การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)

การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยที่มีหลักการในการนำเอาคำตอบที่ได้จากการวิจัยนำเสนอให้ประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับฟังและวิพากษ์ (Comment) ผลจากการวิจัยพร้อมข้อเสนอ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์และพิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้จัดทำการสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2563 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา ระหว่างเวลา 09.00 น. – 12.00 น. มีผู้เข้าร่วม Hearing จำนวน 32 คน (ดูภาพประกอบที่ 5.4 และตามภาคผนวก ค.)

ภาพประกอบที่ 5.4 การสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อการวิจัยได้คำตอบจากผลของการวิเคราะห์และนำคำตอบที่ได้มาจัดทำเป็นร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายแล้ว ดังนั้น เพื่อที่จะทำให้กฎหมายที่ร่างมานั้น มีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ได้ การวิจัยจึงได้จัดสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น (Hearing) ในวันอาทิตย์ที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา ประชากรที่เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม คดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีก่อการร้ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นักกฎหมายและนักวิชาการ ภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักพัฒนาชุมชน จำนวน 32 คน (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก ค. รายชื่อผู้เข้าร่วม Hearing) เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นตามวิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 โดยให้ผู้เข้าร่วมทำ Hearing ได้วิพากษ์ (Comment) และให้ข้อเสนอแนะเพื่อผู้วิจัยจะได้นำไปวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้คำตอบที่สมบูรณ์มากที่สุด เพื่อเสนอเป็น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ. โดยมีกระบวนการดำเนินการ Hearing ดังต่อไปนี้

กระบวนการจัดทำ Hearing มีขั้นตอน คือ

1) ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตาม Power point โดยมีสาระสำคัญ คือ ความเป็นมาของปัญหาที่นำไปสู่การทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การทำ Hearing วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาที่วิจัยประกอบด้วย กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีก่อการร้าย ได้แก่ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือก

ปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 (International on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination 1979 - CERD) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Right 1966 - ICCPR) อนุสัญญาว่าด้วยต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ. 1984 (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment 1984 - CAT) อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยต่อต้านการก่อการร้าย ค.ศ.2011 (ASEAN Convention on Counter Terrorism 2011- ACCT) อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 (United Nations Convention against Transnational Organize Crime 2000 - UNTOC) กฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา คือ Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism (USA PATRIOT) Act of 2001, The Federal Rules of Criminal Procedure (FRCrP), United State Code 1988, Federal Rules of Evidence (F.R.E.) อังกฤษ คือ The Terrorism Act 2000, Crime and Security Act 2001, The Terrorism Act 2006, Terrorism Prevention and Investigation Measure Act 2011, Regulation of Investigatory Power Act 2000 (RIPA), The Serious Organised and Crime and Police Act 2005 สาธารณรัฐฝรั่งเศส คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (The Code of Criminal Procedure 1958) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี คือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (StPo) ประมวลกฎหมายอาญาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (Strafgesetzbuch (StGB)) และอินโดนีเซีย คือ กฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Anti-Terrorism Act 2003), กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ. 1941 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ. 1981 และกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีก่อการร้าย คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ. 2457 พระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 9 และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

ข้อค้นพบผลการวิจัยที่นำเสนอเป็น โครงร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี ก่อการร้าย โดยมีโครงสร้างของกฎหมายประกอบด้วย

หมวด 1 การสืบสวน (มาตรา 6 – มาตรา 9) กำหนดคุณสมบัติเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ สืบสวนและมาตรการพิเศษในการสืบสวนคดีก่อการร้าย

หมวด 2 การสอบสวน (มาตรา 10 - มาตรา 13) กำหนดคุณสมบัติพนักงานสอบสวน คดีก่อการร้าย และหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนคดีก่อการร้าย

หมวด 3 การค้น (มาตรา 14 – มาตรา 15) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการค้น โดยไม่มี หมายค้น และการค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ รวมถึงการเก็บรักษาและจัดการสิ่งของซึ่งได้จาก การค้น

หมวด 4 การจับกุมและควบคุมตัว (มาตรา 16 – มาตรา 17) กำหนดหลักเกณฑ์การ จับกุมโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งศาลแต่มีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการ ก่อการร้ายและการควบคุมตัวในชั้นจับกุมได้มีกำหนดไม่เกินสามสิบวัน โดยไม่ถือว่าเป็นการ ควบคุมตัวของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด 5 วิธีพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น (มาตรา 18 – มาตรา 20) กำหนดหลักเกณฑ์ให้ใช้ ระบบการพิจารณาคดีแบบไต่สวนและมีผู้พิพากษาสมทบในการพิจารณาพิพากษาคดีก่อการร้าย

หมวด 6 การอุทธรณ์และฎีกา (มาตรา 21) กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาและการชี้ขาด ตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา

หมวด 7 การฝึกอบรมแทนการลงโทษ (มาตรา 22) กำหนดหลักเกณฑ์การฝึกอบรม แทนการลงโทษ สำหรับโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ประเด็นที่กล่าวมานั้นนำไปสู่การวิพากษ์ของผู้เข้าร่วมสัมมนาจับฟังความคิดเห็น ในการรับฟังความคิดเห็น ที่มีทั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ประชาชน นักพัฒนาชุมชน นักวิชาการและนักกฎหมาย ได้ข้อวิพากษ์กับข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้

(1) ผู้เข้าร่วม Hearing ยอมรับว่าประเทศไทยได้เผชิญกับปัญหาการก่อการร้ายโดยในพื้นที่ จังหวัดชายแดน ภาคใต้ยังมีปัญหาการก่อการร้ายเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการ ป้องกันและปราบปราม การก่อการร้ายที่ยังไม่มีประสิทธิภาพอันเป็นผลมาจากกระบวนการวิธีพิจารณาคดีที่ยังมีข้อจำกัด อุปสรรคและยังไม่เหมาะสมกับการดำเนินคดีก่อการร้าย จึงสมควรที่จะมี กฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายโดยเฉพาะ

(2) เห็นด้วยในการนำเสนอกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย และข้อเสนอแนะ คือ มีประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย และการแก้ไขตามตารางที่ 5.6 ดังนี้

(2.1) นิยามความหมายของคำว่า “คดีก่อการร้าย” ควรให้ความหมายรวมไปถึง ความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวกับคดีก่อการร้ายด้วย เช่น ความผิดฐานอั้งยี่ ช่องโจร และกบฏเพื่อให้ กฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดดังกล่าวด้วยได้

(2.2) นิยามความหมายของคำว่า “พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย” ควรให้นำ คำว่าปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ขึ้นก่อนคำว่าข้าราชการตำรวจเพื่อให้สอดคล้องกับ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(2.3) มาตรา 6 (3) และ (4) เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายควรเป็นอำนาจของข้าราชการ ตำรวจและปลัดอำเภอเท่านั้น เนื่องจากทหารมีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศเท่านั้น และ ข้าราชการพลเรือนก็ไม่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

(2.4) มาตรา 6 เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายควรเป็นข้าราชการตำรวจในทุกชั้นยศ เพราะในทางปฏิบัติข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจะทำหน้าที่ในการสืบสวนคดีก่อการร้ายเป็นส่วนใหญ่

(2.5) มาตรา 7 มาตราการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึง ข้อมูลควรเพิ่มข้อความว่า มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ใช้เพื่อให้เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายใช้อำนาจใน การสืบสวนได้ครอบคลุมมากขึ้น

(2.6) คุณสมบัติของพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย ควรปรับแก้จากข้าราชการ ตำรวจตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจเอกและดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไป เป็นข้าราชการตำรวจชั้น สัญญาบัตรเนื่องจากในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้แม้มีการตั้งคณะพนักงานสอบสวนคดีความ มั่นคงซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ระดับรองสารวัตรถึงระดับรองผู้บังคับการแต่ในทางปฏิบัติผู้ที่ทำหน้าที่ สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานจะเป็นข้าราชการตำรวจระดับรองสารวัตรเป็นส่วนใหญ่

(2.7) มาตรา 17 ควรใช้ระยะเวลาในการควบคุมตัวจำนวนสามสิบวันเช่นเดียวกับ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวน เนื่องจากคดีก่อการร้ายไม่มีประจักษ์พยานและพยานหลักฐานอันมีที่มาหรือเกิดจาก ตัวผู้กระทำความผิดเองมีส่วนสำคัญนำไปสู่การแสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิสูจน์ ความผิดของผู้กระทำความผิดนั้นเองหรือผู้ร่วมกระทำความผิดรายอื่น จึงมีความจำเป็นที่จะต้อง ควบคุมตัวไว้เพื่อสอบถามข้อมูลโดยมีระยะเวลาที่นานพอสมควรแต่ต้องได้รับการตรวจสอบโดย ศาลหรือต้องขออนุญาตศาลในการควบคุมตัว

(2.8) มาตรา 22 ในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเมื่อจำเลยได้รับ โทษ มาบ้างแล้ว ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าได้รับโทษมาแล้วจำนวนเท่าใด และควรให้ความหมายของ คำว่าหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการใช้ดุลพินิจในการพิจารณา พิพากษาของศาลให้ชัดเจนขึ้นและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะดังกล่าวนั้นการวิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายวิธีพิจารณาศีก่อการร้ายต้นแบบที่ได้จัดทำขึ้นมาแล้ว ดังตารางผลจากการรับฟังความเห็นร่างกฎหมายที่นำไปปรับปรุงแก้ไข (ดูตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6 ผลจากการรับฟังความเห็นร่างกฎหมายที่นำไปปรับปรุงแก้ไข

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
(1) “คดีก่อการร้าย” ควรให้ความหมายรวมถึงความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวกับคดีก่อการร้ายด้วย เช่น ความผิดฐานอั้งยี่ ช้องโจร และกบฏเพื่อให้กฎหมายวิธีพิจารณาศีก่อการร้ายครอบคลุมไปถึงการกระทำความผิดดังกล่าวด้วยได้	ไม่แก้ไข	เนื่องจากการดำเนินคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาศีก่อการร้ายได้ครอบคลุมถึงคดีความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายได้อยู่แล้ว
(2) นิยามความหมายของคำว่า “พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย” ควรให้นำคำว่า ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ขึ้นก่อนคำว่า ข้าราชการตำรวจ เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	แก้ไขมาตรา 4 เป็น “พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย หมายความว่า ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) หรือ ข้าราชการตำรวจ ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย ในการสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้”	เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเกิดความง่ายต่อการจดจำ ทำการศึกษาเข้าใจ
(3) มาตรา 6(3) และ (4) เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายควรเป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจและ ปลัดอำเภอเท่านั้น เนื่องจากทหารมีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศเท่านั้น และ ข้าราชการพลเรือนก็ไม่มีหน้าที่	ไม่มีการแก้ไขมาตรา 6(3)	เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมพ.ศ. 2551 มาตรา 36 กำหนดให้ในกรณีจำเป็นต้องใช้กำลังทหารเพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงโดยเร็ว ให้ใช้กำลังทหาร

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	แก้ไขมาตรา 6 โดยตัดมาตรา 6(4)เป็นข้าราชการพลเรือนดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าขึ้นไปออก	เพื่อป้องกัน ระวัง ปราบปรามการก่อการร้ายได้ด้วย เนื่องจากข้าราชการพลเรือนไม่มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย
(4) มาตรา 6 เจ้าหน้าที่คิดก่อการร้ายควรเป็นข้าราชการตำรวจในทุกชั้นยศเพราะในทางปฏิบัติข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจะทำหน้าที่ในการสืบสวนคดีก่อการร้ายเป็นส่วนใหญ่	ไม่มีการแก้ไข	เนื่องจากตามร่างกฎหมายต้นแบบได้บัญญัติยกเว้นให้แต่งตั้งข้าราชการตำแหน่งที่ต่ำกว่ามาตรา 6(1)–(3)ไว้อยู่แล้ว
(5) มาตรา 7 มาตรการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูลควรเพิ่มข้อความว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ใช้เพื่อให้เจ้าหน้าที่คิดก่อการร้ายใช้อำนาจในการสืบสวนได้ครอบคลุมมากขึ้น	เพิ่มมาตรา 7วรรคหนึ่ง เป็น “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ใช้เพื่อให้เจ้าหน้าที่คิดก่อการร้ายใช้อำนาจในการสืบสวนได้ครอบคลุมมากขึ้น เอกสาร หรือข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสารคอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ใช้ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการกระทำ ความผิดคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเจ้าหน้าที่คิดก่อการร้ายซึ่งได้รับอนุมัติจาก ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแล้ว	เพื่อให้เจ้าหน้าที่คิดก่อการร้ายใช้อำนาจในการสืบสวนได้ครอบคลุมมากขึ้น

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
	แต่กรณีอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้”	
(6) คุณสมบัติของพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายควรปรับแก้จากข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจเอกและดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไป เป็นข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีและดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับรองสารวัตร	ไม่มีการแก้ไข	เนื่องจากคดีก่อการร้ายมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป เป็นคดีร้ายแรงซึ่งผู้กระทำความผิดปกปิดวิธีดำเนินการหรือทำลายพยานหลักฐานและกระทำในลักษณะองค์กรหรือเครือข่าย ขบวนการยากแก่การสืบสวนสอบสวนติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดีตามกฎหมายหรือยากแก่การแสวงหาพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิด พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายควรจึงต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการสอบสวน
(7) มาตรา 17 ควรใช้ระยะเวลาในการควบคุมตัวจำนวนสามสิบวันเช่นเดียวกับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน	แก้ไข มาตรา 17 เป็น “ให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินเจ็ดวันในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อการสืบสวนสอบสวนให้ร้องขอต่อศาลเพื่อขอขยายระยะเวลาควบคุมตัวได้	เนื่องจากคดีก่อการร้ายไม่มีประจักษ์พยานและยากแก่การแสวงหาพยานหลักฐานโดยพยานหลักฐานอันมีที่มาหรือเกิดจากตัวผู้กระทำความผิดเองมีส่วนสำคัญนำไปสู่การแสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิดนั้นเองหรือผู้ร่วมกระทำความผิดรายอื่น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมตัวไว้เพื่อ

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
	<p>อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินสามสิบวัน โดยมีให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 87”</p>	<p>สอบถามข้อมูลโดยมีระยะเวลาที่นานพอสมควรแต่ต้องได้รับการตรวจสอบโดยศาลหรือต้องขออนุญาตศาลในการควบคุมตัว</p>
<p>(8) มาตรา 22 ในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเมื่อจำเลยได้รับโทษมาบ้างแล้วควรกำหนดให้ชัดเจนว่าได้รับโทษมาแล้วจำนวนเท่าใดและควรมีหลักในการพิจารณาถึงความหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์</p>	<p>ไม่มีการแก้ไขโดยกำหนดจำนวนโทษที่ได้รับมาแล้ว</p> <p>แก้ไขมาตรา 22 วรรคแรกเป็น “ในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเมื่อจำเลยได้รับโทษมาบ้างแล้วหรือมีข้อมูลอย่างอื่นประกอบเมื่อศาลพิจารณาแล้วปรากฏว่าจำเลยได้กระทำไปเพราะหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์และการเปิดโอกาสให้ผู้นั้นกลับตัวจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรศาลอาจพิจารณาสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานที่ที่กำหนดเป็นเวลาไม่เกินหกเดือนและจะกำหนดเงื่อนไขอื่นด้วยก็ได้แทนการลงโทษที่</p>	<p>เนื่องจากทำให้จำเลยได้เข้าสู่กระบวนการอบรมแม้ยังไม่ได้รับโทษเพื่อประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เพื่อให้ศาลได้ใช้ข้อมูลจากรายงานจากกรมราชทัณฑ์หรือใช้ข้อมูลอย่างอื่นประกอบเพื่อพิจารณาว่าจำเลยหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์จริงหรือไม่</p>

ข้อวิพากษ์	การแก้ไข	เหตุผลที่แก้ไข
	เหลือหรือแทนการลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหากจำเลยยินยอมเข้ารับการอบรมและปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว	

สรุปข้อวิพากษ์การรับฟังความคิดเห็นที่ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายวิธีพิจารณาศีก์ก่อการร้ายต้นแบบ ดังนี้

1) นิยามความหมายของคำว่า “พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย” ควรให้นำคำว่า ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ขึ้นก่อนคำว่าข้าราชการตำรวจเพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

แก้ไข มาตรา 4 เป็น “พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย” หมายความว่า ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) หรือข้าราชการตำรวจ ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายในการสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้”

2) มาตรา 6 (3) และ (4) เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายควรเป็นอำนาจของข้าราชการตำรวจและปลัดอำเภอเท่านั้น เนื่องจากทหารมีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศเท่านั้น และข้าราชการพลเรือนก็ไม่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

แก้ไขมาตรา 6 โดยตัดมาตรา 6 (4) เป็นข้าราชการพลเรือนดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าขึ้นไปออก

3) มาตรา 7 มาตราการค้นพืงด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูลควรเพิ่มข้อความว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ใช้เพื่อให้เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายใช้อำนาจในการสืบสวนได้ครอบคลุมมากขึ้น

แก้ไขมาตรา 7 วรรคหนึ่ง เป็น “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสารคอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ใช้ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณีอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้”

4) มาตรา 17 ควรใช้ระยะเวลาในการควบคุมตัวจำนวนสามสิบวันเช่นเดียวกับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน

แก้ไขมาตรา 17 เป็น “ให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินเจ็ดวัน ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อการสืบสวนสอบสวนให้ร้องขอต่อศาลเพื่อขอขยายระยะเวลาควบคุมตัวได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินสามสิบวัน โดยมีให้ถือว่า การควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 87”

5) มาตรา 22 ในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเมื่อจำเลยได้รับโทษมาบ้างแล้วควรกำหนดให้ชัดเจนว่าได้รับโทษมาแล้วจำนวนเท่าใด และควรให้ความหมายของคำว่าหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ให้ชัดเจน

แก้ไขมาตรา 22 วรรคแรก เป็น “ในคดีก่อการร้ายเมื่อจำเลยได้รับโทษมาบ้างแล้วหรือมีข้อมูลอย่างอื่นประกอบเมื่อศาลพิจารณาแล้วปรากฏว่าจำเลยได้กระทำไปเพราะหลงผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์และการเปิดโอกาสให้ผู้นั้นกลับตัวจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรศาลอาจพิจารณาสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานที่ที่กำหนดเป็นเวลาไม่เกินหกเดือนและจะกำหนดเงื่อนไขอื่นด้วยก็ได้แทนการลงโทษที่เหลือหรือแทนการลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหากจำเลยยินยอมเข้ารับการอบรมและปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว”

เนื่องจากการวิจัยนี้มุ่งให้มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีเพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อได้นำเอาผลการ Hearing มาปรับปรุงแก้ไขทำให้ได้กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย ดังต่อไปนี้

1) ปรับแก้นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้าย” ให้ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) มาก่อนคำว่าข้าราชการตำรวจ

2) ปรับแก้โดยตัดมาตรา 6 (4) เป็นข้าราชการพลเรือนดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับปฏิบัติการหรือเทียบเท่าขึ้นไปออก

3) เพิ่มเติมคำว่า “มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ใช้” ไว้ในมาตรการดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล

4) ปรับแก้มาตรา 17 ให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวน

ได้เป็นเวลาไม่เกินเจ็ดวัน ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อการสืบสวนสอบสวนให้ร้องขอต่อศาลเพื่อขอขยายระยะเวลาควบคุมตัวได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินสามสิบวัน

5) ปรับแก้มาตรา 22 วรรคแรก โดยเพิ่มคำว่า “มีข้อมูลอย่างอื่นประกอบ” ในการใช้ดุลพินิจของศาลเกี่ยวกับเรื่องการฝึกอบรมแทนการลงโทษ

5. กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

กฎหมายต้นแบบว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย ได้จัดทำขึ้นจากผลการวิจัยและปรับปรุงแก้ไขจากผลการ Hearing ทำให้ได้ร่างกฎหมายต้นแบบ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ. ซึ่งเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติสำหรับการดำเนินกระบวนวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย โดยมีรายละเอียดของกฎหมายที่จัดทำขึ้น ดังนี้

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

เหตุผล

เนื่องจากการก่อการร้ายมีลักษณะการกระทำที่แตกต่างจากคดีอาญาทั่วไปโดยมีวิธีการกระทำความผิดเป็นเครือข่ายขบวนการหรือองค์กรอาชญากรรม มีการวางแผนเป็นอย่างดีและปกปิดวิธีดำเนินการก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และมีกฎหมายที่ใช้บังคับในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายหลายฉบับ แต่ละฉบับมีเนื้อหาและมาตรการที่แตกต่างกันตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สมควรมีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย โดยเฉพาะกำหนดวิธีการดำเนินคดีชั้นก่อนพิจารณา ชั้นพิจารณา และชั้นหลังพิจารณาพิพากษา รวมถึงมาตรการที่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด

ร่างพระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย
พ.ศ. ...

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ... พ.ศ. ...

เป็นปีที่ ... ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร พระราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา 26 ประกอบมาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 32 มาตรา 33 และมาตรา 36 ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีก่อการร้าย พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาใดซึ่งพระราชบัญญัตินี้มิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ
ให้นำบทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วย
การจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว กฎหมายว่าด้วย
การจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง หรือกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร
มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“คดีก่อการร้าย” หมายความว่า การกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตาม
ประมวลกฎหมายอาญา หรือการกระทำซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของ
อนุสัญญาหรือพิธีสารระหว่างประเทศเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือรับรอง
ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำที่เป็นความผิดนั้นได้กระทำขึ้นในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร

“พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย” หมายความว่า ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง) หรือข้าราชการตำรวจ ซึ่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งเป็นพนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้าย” หมายความว่า ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการทหาร หรือข้าราชการพลเรือนสามัญอื่นซึ่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ แต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายในการสืบสวนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้ประธานศาลฎีกา และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับของประธานศาลฎีกา และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจออกระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ระเบียบหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

การสืบสวน

มาตรา 6 เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นข้าราชการตำรวจมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
- (2) เป็นปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ตั้งแต่ระดับปฏิบัติการขึ้นไป
- (3) เป็นข้าราชการทหารมียศตั้งแต่ชั้นร้อยตรี เรืออากาศตรี และเรือตรีขึ้นไป

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายจะแต่งตั้งข้าราชการที่มีตำแหน่งต่ำกว่า (1) – (3) เป็นเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนคดีก่อการร้ายก็ได้

มาตรา 7 ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสาร ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่า จะได้ใช้ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้ ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใด ประกอบเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับคดี ก่อการร้าย

(2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับก่อการร้าย จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนด เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งที่สื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริง ว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปศาลอาจเปลี่ยนแปลง คำสั่งอนุญาตหรือขยายระยะเวลาอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้ศาลทราบบรรดา ข้อมูลที่ได้มาตามวรรคหนึ่งให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งได้รับ อนุญาตตามวรรคหนึ่งและให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวน หรือใช้เป็นพยานหลักฐาน เฉพาะในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่น ให้ทำลายเสียทั้งสิ้น

มาตรา 8 ห้ามมิให้บุคคลใดเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการดำเนินการตาม มาตรา 7 เว้นแต่เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีเกี่ยวกับการก่อการร้าย ซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา 7 และเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล

มาตรา 9 ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย มีอำนาจให้บุคคลใดจัดทำเอกสาร หลักฐานใดขึ้นหรือการอำพรางตนหรือเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด เพื่อประโยชน์ ในการสืบสวนสอบสวน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ

การจัดทำเอกสารหลักฐานใดขึ้นหรือการอำพรางตนหรือเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือ กลุ่มคนใดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบและรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

หมวด 2

การสอบสวน

มาตรา 10 ให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายตามพระราชบัญญัตินี้มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) เป็นข้าราชการตำรวจมีชั้นยศตั้งแต่ร้อยตำรวจเอกและดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับสารวัตรขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่งานสอบสวนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี ระยะเวลาดำรงตำแหน่งจะต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ได้

(2) เป็นปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ชำนาญการขึ้นไป และได้รับปริญญาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าไม่ต่ำกว่านี้ทางกฎหมาย โดยศึกษาสำเร็จวิชากฎหมายไทย อย่างน้อย 3 วิชา คือ ประมวลกฎหมายอาญาครบทุกลักษณะ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาครบทุกลักษณะ และกฎหมายลักษณะพยาน และผ่านการอบรมหลักสูตรสืบสวนสอบสวนพนักงานฝ่ายปกครอง

มาตรา 11 ในระหว่างการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย หากผู้ต้องหาให้ข้อมูลเองโดยสมัครใจต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการสอบสวนเกี่ยวกับกิจกรรมและการกระทำความผิดขององค์กรหรือกลุ่มคนใด ซึ่งสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีต่อหัวหน้าหรือผู้มีบทบาทสำคัญในองค์กรหรือกลุ่มผู้ก่อการร้าย ให้พนักงานสอบสวนบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนแล้วเสนอสำนวนการสอบสวนต่อพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าข้อมูลที่ได้รับจากผู้ต้องหาเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตามความในวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจใช้ดุลพินิจออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้นทุกข้อหาหรือบางข้อหาก็ได้

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าข้อมูลที่ได้รับจากผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีให้ใช้ดุลพินิจออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้นทุกข้อหาหรือบางข้อหาก็ได้

ในกรณีที่มีการฟ้องคดีแล้ว หากการให้ข้อมูลดังกล่าวในวรรคหนึ่งได้กระทำในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้พนักงานอัยการมีอำนาจออกคำสั่งถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ ถอนฎีกา หรือไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ในความผิดนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 12 ในคดีก่อการร้าย ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้

มาตรา 13 เพื่อประสิทธิภาพในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายจะขอให้พนักงานอัยการหรืออัยการทหาร แล้วแต่กรณี มาร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนหรือมาปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนเพื่อให้คำแนะนำและตรวจสอบพยานหลักฐานตั้งแต่ชั้นเริ่มการสอบสวน แล้วแต่กรณี

หมวด 3

การค้น

มาตรา 14 เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(1) เข้าไปในเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ ไม่ว่าเวลาใดเพื่อตรวจค้น เมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีบุคคลที่มีเหตุสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเน้นย้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้บุคคลนั้นจะหลบหนี หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

(2) ค้นบุคคล หรือยานพาหนะที่มีเหตุสงสัยตามสมควรว่ามีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือ ได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(3) ยึด หรืออายัดทรัพย์สินที่ค้นพบ หรือที่ส่งมาดังกล่าวไว้ใน (1) และ (2)

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง (1) ให้แสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้นและให้แสดงบัตรประจำตัวและเอกสารที่ให้อำนาจในการตรวจค้น และเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้นนั้น เว้นแต่ไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ สถานที่นั้น ก็ให้ค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ขอร้องมาเป็นพยาน ในกรณีดังกล่าวให้ผู้ค้นส่งมอบเอกสารหรือหนังสือนั้นให้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ดังกล่าวทันทีที่สามารถกระทำได้ และหากเป็นการค้นในเวลากลางคืน

จะต้องมีข้าราชการทหารยศพันตรี นาวาอากาศตรีหรือนาวาตรีขึ้นไปหรือข้าราชการตำรวจ ตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรหรือเทียบเท่าขึ้นไป เป็นหัวหน้าในการดำเนินการ

ให้ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อตามวรรคสองและสำเนา บันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดต่อศาลจังหวัดที่มีอำนาจเหนือท้องที่ที่ทำการค้น หรือศาลอาญาในเขตกรุงเทพมหานครภายในสี่สิบแปดชั่วโมงหลังจากสิ้นสุดการตรวจค้น เพื่อเป็นหลักฐาน

มาตรา 15 การเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา 14 ให้ปฏิบัติ ดังนี้

ในกรณีที่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษา หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็น ภาระแก่ทางราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น พนักงานสอบสวนอาจสั่งให้ผู้มีส่วน ได้เสียหรือบุคคลใดนั้นรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกันหรือให้ นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของทางราชการ

การให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลใดรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำ ทรัพย์สินออกขายทอดตลาดหรือนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสองให้ เป็นไปตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ถ้าความปรากฏภายหลังว่า ทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้ประโยชน์ของ ทางราชการตามวรรคสอง มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้คืนทรัพย์สินนั้นพร้อมทั้ง ชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าเสื่อมสภาพ ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองถ้าไม่อาจคืนทรัพย์สินได้ ให้ ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทเงินฝากประจำ ของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่ได้รับคืนหรือชดใช้ราคา แล้วแต่กรณี

หมวด 4

การจับกุมและควบคุมตัว

มาตรา 16 พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายจะจับผู้ใด โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งศาลไม่ได้ เว้นแต่กรณีเข้าข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญามาตรา 78 (1) – (4) หรือกรณีเมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันได้ใช้หรืออาจใช้ในการกระทำความผิดได้ หรือมีบุคคลใดร้องทุกข์หรือกล่าวโทษว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์

เป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย และให้แจ้งญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจทราบถึงการจับกุม แล้วรายงานการจับกุมไปยังผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ถูกจับทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง

มาตรา 17 ให้พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้ายหรือเจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกจับในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายไว้เพื่อทำการสืบสวนสอบสวนได้เป็นเวลาไม่เกินเจ็ดวัน ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อการสืบสวนสอบสวนให้ร้องขอต่อศาลเพื่อขอขยายระยะเวลาควบคุมตัวได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินสามสิบวัน โดยมีให้ถือว่าการควบคุมผู้ถูกจับดังกล่าวเป็นการควบคุมของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87

หมวด 5

วิธีพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น

มาตรา 18 วิธีพิจารณาคดีก่อการร้ายให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ในกรณีไม่มีบทบัญญัติและข้อบังคับดังกล่าวให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

เมื่อศาลคำนึงถึงเหตุผลทางศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของชาติในสังคมประชาธิปไตยหรือเพื่อความจำเป็นเกี่ยวกับส่วนได้เสียในเรื่องชีวิตส่วนตัวของคู่กรณี หรือในสภาพการณ์พิเศษและเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งหากการพิจารณาโดยเปิดเผยนั้นอาจเสื่อมเสียต่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจพิจารณาคดีทั้งหมดหรือบางส่วนแบบลับก็ได้

มาตรา 19 ในคดีก่อการร้าย ถ้าจำเลยไม่ให้การหรือให้การปฏิเสธ ให้พนักงานอัยการส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมสำเนาต่อศาลก่อนวันตรวจพยานหลักฐานหรือวันสืบพยานกรณีไม่มีการตรวจพยานหลักฐานไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ศาลนำสำนวนการสอบสวนของพนักงานอัยการมาเป็นแนวทางในการพิจารณา และอาจสืบพยานเพิ่มเติมเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้หน่วยงานหรือบุคคลใดตรวจสอบและรวบรวม

พยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วรายงานให้ศาลทราบและจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายใน
ระยะเวลาที่ศาลกำหนด

มาตรา 20 การพิจารณาคดีก่อการร้ายให้มีผู้พิพากษาตามจำนวนที่กำหนดในพระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม และให้มีผู้พิพากษาสมทบตามจำนวนที่กำหนดที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
กำหนด

ผู้พิพากษาสมทบดังกล่าวในวรรคก่อนจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคล
ซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
ศาลยุติธรรมคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการกำหนดในระเบียบ

หมวด 6

อุทธรณ์และฎีกา

มาตรา 21 การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาให้นำ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์
และฎีกามาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 7

การลงโทษ

มาตรา 22 ในคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายเมื่อจำเลยได้รับโทษมาบ้างแล้วหรือ
มีข้อมูลอย่างอื่นประกอบเมื่อศาลพิจารณาแล้วปรากฏว่าจำเลยได้กระทำไปเพราะหลงผิดหรือ
รู้เท่าไม่ถึงการณ์และการเปิดโอกาสให้ผู้ผู้นั้นกลับตัวจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความมั่นคง
ภายในราชอาณาจักรศาลอาจพิจารณาสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานที่ที่กำหนดเป็นเวลาไม่เกิน
หกเดือนและจะกำหนดเงื่อนไขอื่นด้วยก็ได้แทนการลงโทษที่เหลือหรือแทนการลงโทษตาม
คำพิพากษาของศาลหากจำเลยยินยอมเข้ารับการอบรมและปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

รองนายกรัฐมนตรี

ตารางที่ 5.7 เปรียบเทียบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา
คดีก่อการร้าย

กระบวนการวิธีพิจารณาคดี	ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณา ความอาญา	พระราชบัญญัติ วิธีพิจารณา คดีก่อการร้าย
1. ชั้นก่อนพิจารณา		
การสืบสวน		
- เจ้าหน้าที่คดีก่อการร้ายสืบสวนเฉพาะคดีก่อการร้าย	x	✓
- การดักฟังด้วยเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์หรือการเข้าถึงข้อมูล	x	✓
- มาตรการอำพรางหรือการแฝงตัว	x	✓
การสอบสวน		
- พนักงานสอบสวนคดีก่อการร้าย	x	✓
- การต่อรองคำรับสารภาพ	x	✓
- การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน	x	✓
- อัยการร่วมสอบสวน	x	✓
การค้น		
- การค้นที่รื้อฐานโดยไม่มีหมายค้นเมื่อมีเหตุสงสัยตามสมควร	x	✓
- การค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ	x	✓
การจับกุมและควบคุมตัว		
- การจับกุมโดยไม่มีหมายจับเมื่อพบบุคคลอันมีพฤติการณ์ควรสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย	x	✓
- การควบคุมตัวตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน	x	✓
2. ชั้นพิจารณา		
- ระบบไต่สวน	x	✓
- ผู้พิพากษาสมทบ	x	✓

กระบวนวิธีพิจารณาคดี	ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณา ความอาญา	พระราชบัญญัติ วิธีพิจารณา คดีก่อการร้าย
3. ชั้นหลังพิจารณาพิพากษา		
- การฝึกอบรมแทนการลงโทษ	x	✓